

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÂRE nr. ____

din ____ 2025
Chișinău

**cu privire la aprobarea Programului național privind controlul
armelor de calibru mic și armamentului ușor pentru anii 2026-2030
(Programul SALW)**

În temeiul art. 5 lit. b) și art. 6 lit. h) din Legea nr. 136/2017 cu privire la Guvern (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr. 252, art. 412), cu modificările ulterioare, Guvernul HOTĂRĂȘTE:

- 1.** Se aprobă Programul național privind controlul armelor de calibru mic și armamentului ușor pentru anii 2026-2030 (Programul SALW), conform anexei;
- 2.** Autoritățile și instituțiile publice responsabile:
 - 1) vor realiza acțiunile incluse în Planul de acțiuni privind implementarea Programului național privind controlul armelor de calibru mic și armamentului ușor;
 - 2) vor prezenta anual Ministerului Afacerilor Interne, până la 10 februarie, precum și la solicitare, rapoarte privind gradul de realizare a acțiunilor incluse în Planul nominalizat.
- 3.** Ministerul Afacerilor Interne va prezenta Guvernului:
 - 1) anual, până la data de 25 februarie, raportul de progres privind implementarea Programului menționat;
 - 2) până la data de 15 aprilie 2028, raportul de evaluare intermediară pentru 2 ani;
 - 3) până la data de 15 aprilie 2031, raportul de evaluare finală.
- 4.** Finanțarea acțiunilor prevăzute în Planul de acțiuni privind implementarea Programului național privind controlul armelor de calibru mic și armamentului ușor 2026-2030 se va efectua din contul și în limitele alocațiilor aprobate în aceste scopuri în bugetele autorităților implicate, precum și din alte surse, conform cadrului normativ.
- 5.** Controlul asupra executării prezentei hotărâri se pune în sarcina Ministerului Afacerilor Interne.

PRIM-MINISTRU

Dorin RECEAN

Contrasemnează:

Ministrul afacerilor interne

Daniella MISAIL-NICHITIN

Ministrul apărării

Anatolie NOSATÎ

Ministrul finanțelor

Victoria BELOUS

LISTA
abrevierilor utilizate în cadrul documentului

SALW – arme de calibru mic și armament ușor
UNDP - Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare
ONU – Organizația Națiunilor Unite
UNODA - Oficiul ONU pentru afaceri de dezarmare
OSCE - Organizația pentru Securitate și Cooperare în Europa
SEESAC - Biroului de control pentru Europa de Sud-Est asupra armelor de calibru mic și a armamentului ușor
CEPOL - Agenția Uniunii Europene pentru instruirea forțelor de ordine
SELEC - Centrul European de Sud-Est pentru organele de aplicare a legii
FRONTEX - Agenția Europeană de Frontieră și a Coastei de Gardă
EMPACT - Platforma Europeană Multidisciplinară Împotriva Amenințărilor Criminale
MAI – Ministerul Afacerilor Interne
MJ - Ministerul Justiției
MA - Ministerul Apărării
MAE - Ministerul Afacerilor Externe
MF - Ministerul Finanțelor
MDED - Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării
MIDR - Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale
MEC - Ministerul Educației și Cercetării
SIS - Serviciul de Informații și Securitate
SV - Serviciul Vamal
SPCSB - Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor
ASP - Agenția Servicii Publice
DPDOSPPC – Direcția politici în domeniul ordinii și securității publice, combaterii criminalității a MAI
IGP – Inspectoratul General al Poliției
IGPF - Inspectoratul General al Poliției de Frontieră
DCI – Direcția cooperare externă a MAI
INST - Inspectoratul Național de Supraveghere Tehnică
MStM – Marele Stat Major al Armatei Naționale
AMAT - Echipa consultativă pentru gestionarea munițiilor din cadrul UNODA
CA - muniție convențională

Aprobat
prin Hotărârea Guvernului nr. _____

PROGRAMUL
național privind controlul armelor de calibru mic și armamentului ușor
pentru anii 2026-2030
(Programul SALW)

I. INTRODUCERE

Programul național privind controlul armelor de calibru mic și armamentului ușor pentru anii 2026-2030 (în continuare – *Programul SALW*) este un document de politici publice care are scopul de a asigura pe termen mediu instituirea în Republica Moldova a unui control cuprinzător asupra armelor de calibru mic, armamentului ușor, munițiilor acestora și materialelor explozive, reieșind din specificul național și regional, precum și, respectând standardele internaționale.

Programul SALW formulează viziunea Guvernului Republicii Moldova privind controlul armelor, munițiilor și explozivilor și prezintă îndrumări generale pentru instituțiile statului responsabile de realizarea măsurilor din Planul de acțiuni privind implementarea Programului SALW în perioada anilor 2026-2030.

Republica Moldova se angajează să promoveze stabilitatea și siguranța publică nu numai pe teritoriul său, ci și să contribuie semnificativ la siguranța regională și internațională, colaborarea internațională în privința controlului și combaterii traficului ilegal de arme de calibru mic, armament ușor și explozivi, rămânând o prioritate-cheie pentru Guvern.

Controlul asupra circulației armelor de calibru mic și armamentului ușor în Republica Moldova este reglementat de un șir de acte normative și anume:

- ✓ Constituția Republicii Moldova¹;
- ✓ Legea nr. 130/2012 privind regimul armelor și al munițiilor cu destinație civilă²;
- ✓ Legea nr. 224/2005 pentru aderarea Republicii Moldova la Protocolul împotriva fabricării și traficului ilegal de arme de foc, piese și componente ale acestora, precum și de muniții, adițional la Convenția Națiunilor Unite împotriva criminalității transnaționale organizate³;
- ✓ Legea nr. 105/2015 pentru ratificarea Tratatului privind comerțul cu arme⁴;
- ✓ Legea nr. 213/2024 privind controlul comerțului cu mărfuri strategice⁵;
- ✓ Hotărârea Guvernului nr. 293/2014 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la regimul armelor și al munițiilor cu destinație civilă⁶;
- ✓ Hotărârea Guvernului nr. 1447/2016 cu privire la Comisia de stat pentru evaluarea, bonificarea și rebutarea armelor⁷;
- ✓ Hotărârea Guvernului nr. 210/2018 cu privire la crearea Comisiei naționale pentru monitorizarea circulației armelor de calibru mic și a armamentului ușor⁸;
- ✓ Hotărârea Guvernului nr. 609/2018 cu privire la aprobarea Conceptului Sistemului informațional automatizat „Registrul de stat al armelor”⁹;

¹ https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=145723&lang=ro

² https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=142512&lang=ro

³ https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=26218&lang=ro

⁴ https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=82614&lang=ro

⁵ https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=144745&lang=ro

⁶ https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=138036&lang=ro

⁷ https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=138039&lang=ro

⁸ https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=123222&lang=ro

⁹ https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=138045&lang=ro

Hotărârea Guvernului nr. 416/2021 pentru aprobarea Regulamentului privind modul de ținere a Registrului de stat al armelor, format de Sistemul informațional automatizat „Registrul de stat al armelor”¹⁰;

Hotărârea Guvernului nr. 24/2025 cu privire la Sistemul național de control al comerțului cu mărfuri strategice în Republica Moldova¹¹.

Programul SALW este aliniat la Obiectivele de Dezvoltare Durabilă (în continuare – *ODD*) și va contribui la realizarea Țintelor naționale pentru dezvoltarea durabilă stabilite conform Cadrului național de monitorizare a implementării Agendei de Dezvoltare Durabilă 2030, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 953/2022¹², cum ar fi:

- 16.1. Reducerea continuă și dinamică a tuturor formelor de violență, în special a violenței în familie și a violenței sexuale;

- 16.4. Reducerea semnificativă a fluxurilor ilicite financiare, consolidarea recuperării și returnării bunurilor ilicite, combaterea tuturor formelor de crimă organizată și traficului de armament.

De asemenea, Programul SALW asigură transpunerea mai multor obiective strategice trasate în documentele de politici publice și în documentele de planificare, cum ar fi Strategia națională de dezvoltare „Moldova Europeană 2030”¹³ (în continuare – *SND „Moldova Europeană 2030”*), aprobată prin Legea nr. 315/2022, care oferă o viziune pe termen lung, centrată pe nevoile cetățeanului și racordată la obiectivele de dezvoltare durabilă care fac parte din Agenda 2030 a Organizației Națiunilor Unite (în continuare – *Agenda 2030*).

Potrivit obiectivului 16.4 din obiectivele de dezvoltare durabilă prevăzute în Agenda 2030, statele lumii, printre care și Republica Moldova, s-au angajat ca până în anul 2030, să reducă semnificativ fluxurile financiare și de arme ilicite, să-și consolideze eforturile la recuperarea și restituirea bunurilor sustrate, precum și în combaterea tuturor formelor de criminalitate organizată.

Astfel, documentul propus va contribui la implementarea SND „Moldova Europeană 2030”, în special a obiectivului strategic 9. *Promovarea unei societăți pașnice și sigure* și a direcției de politici și intervenții prioritare nr. 5.29. *Politici și management de securitate și ordine publică*, în conformitate cu acțiunile:

6) Sporirea gradului de siguranță a tuturor persoanelor aflate pe teritoriul Republicii Moldova, indiferent de vârstă, gen, etnie sau religie. Promovarea unor campanii educaționale în vederea reducerii consumului de alcool, de substanțe stupefiante și psihotrope în rândul copiilor și adolescenților (O3.1–O3.3, O4.3, O9.1);

7) Eficientizarea acțiunilor de combatere a criminalității și de protecție a victimelor, inclusiv eliminarea violenței, neglijării, exploatării și traficării copiilor și a femeilor, prin înlăturarea lacunelor din cadrul legal cu privire la incriminarea, sancționarea, prevenirea și combaterea faptelor ce prejudiciază sau pun în pericol viața și sănătatea persoanei, a violenței în familie și prin dezvoltarea serviciilor sociale pentru victimele infracțiunilor (O3.1–O3.3, O4.3, O6.1, O9.1, O9.2);

17) Revizuirea mecanismului privind accesul la arme, în sensul restricționării acestuia și stabilirea unei proceduri riguroase de monitorizare, marcare și control al armelor din circuitul civil (O9.1–O9.3).

De asemenea, Programul va integra și indicatorii de monitorizare și evaluare ai SND „Moldova Europeană 2030”, și anume:

- numărul de victime ale omorului intenționat la 100 de mii de populație;
- percepția populației privind siguranța.

Nu în ultimul rând, acțiunile planificate în prezentul program, vor contribui la atingerea Obiectivului general nr. 2.3 din Strategia de dezvoltare a domeniului afacerilor interne pentru anii

¹⁰ https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=129362&lang=ro

¹¹ https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=147737&lang=ro

¹² https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=135555&lang=ro

¹³ https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=134582&lang=ro

2022-2030, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 658/2022¹⁴, care prevede „*Revizuirea mecanismului cu privire la accesul la arme din perspectiva restricționării și stabilirea unor proceduri riguroase de monitorizare, marcare și control asupra armelor din circuitul civil*”.

Subsidiar, în cadrul implementării Programului național SALW se va asigura respectarea principiilor fundamentale, și anume:

Principiul respectării drepturilor omului și libertăților fundamentale – toate acțiunile de reglementare, control, marcare sau distrugere a armelor se desfășoară în strictă conformitate cu Constituția, tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte, precum și cu respectarea standardelor europene;

Principiul asigurării incluziunii sociale și egalității de gen – asigurarea participării active și echilibrate a femeilor și bărbaților, precum și a reprezentanților grupurilor social vulnerabile în toate etapele programului – de la elaborare, implementare și monitorizare, până la evaluarea impactului politicilor de control SALW;

Principiul asigurării durabilității și sustenabilității – presupune că măsurile privind evidența, marcarea, trasabilitatea, distrugerea stocurilor și prevenirea traficului ilicit necesită a fi susținute prin investiții în formare profesională, infrastructură, tehnologii moderne și mecanisme clare de cooperare interinstituțională;

Principiul asigurării transparenței, publicității, trasabilității și accesibilității – toate acțiunile prevăzute în cadrul Programului SALW, inclusiv cele legate de import, export, deținere, marcarea, evidența, transferul sau distrugerea armelor vor fi desfășurate într-un mod deschis, clar documentat și accesibil publicului, cu respectarea normelor privind protecția datelor personale și a securității informației;

Principiul asigurării integrității și prevenirii corupției – prevederea mecanismelor clare de integritate instituțională, proceduri standardizate și verificabile, precum și responsabilități delimitate între autoritățile implicate;

Principiul asigurării securității și siguranței – adoptarea și menținerea unor măsuri clare și coerente care să prevină accesul neautorizat la arme și muniții, să reducă incidentele violente și să sporească siguranța publică, atât la nivel individual, cât și comunitar.

Poziția geografică a Republicii Moldova prezintă o importanță majoră în asigurarea stabilității și a păcii pe continentul european, iar împreună cu statele Uniunii Europene, capacitățile de apărare a țării, de diverse amenințări, va crește semnificativ.

Prin participarea Republicii Moldova la Consiliul Justiție și Afaceri Interne, alături de decidenții europeni în domeniul afacerilor interne, Republicii Moldova i-a fost recunoscut rolul de producător de securitate pentru spațiul european, formând împreună cu statele-membre ale Uniunii Europene, o centură de securitate fortificată la frontiera cu o țară, care se află în război.

În acest sens, Programul SALW urmărește executarea angajamentului asumat de Republica Moldova prin Programul de Asociere pentru anii 2021-2027 dintre Uniunea Europeană și Republica Moldova, de consolidare a capacităților legislative, strategice și operaționale la nivel național privind prevenirea, detectarea și combaterea fabricării, transferului și circulației ilicite de arme de calibru mic și armament ușor.

Totodată, prin semnarea Acordului de Asociere dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană, ratificat prin Legea nr. 112/2014¹⁵, Republica Moldova și-a asumat un șir de priorități ce vizează armele de calibru mic și armamentul ușor, precum și controlul exporturilor de arme convenționale, cum ar fi:

(1) recunoașterea că fabricarea, transferul și circulația ilicită de arme de calibru mic și armament ușor (SALW), inclusiv muniția aferentă, precum și acumularea în exces a acestora, gestionarea lor ineficientă, stocurile securizate în mod necorespunzător și răspândirea necontrolată a acestor arme, care reprezintă în continuare o amenințare gravă la adresa păcii și securității internaționale;

¹⁴ https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=133800&lang=ro

¹⁵ https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=83489&lang=ro

(2) respectarea și executarea pe deplin a obligațiilor ce-i revin, privind combaterea comerțului ilicit cu SALW, inclusiv cu muniția aferentă, în temeiul acordurilor internaționale în vigoare și ale rezoluțiilor Consiliului de Securitate al ONU, precum și angajamentelor ce-i revin în cadrul altor instrumente internaționale aplicabile în acest domeniu, inclusiv Programul de acțiune al ONU pentru prevenirea, combaterea și eradicarea comerțului ilicit cu SALW sub toate aspectele sale;

(3) cooperarea și asigurarea coordonării, complementarității și sinergiei eforturilor depuse pentru a combate comerțul ilicit cu SALW, inclusiv cu muniția aferentă și distrugerea stocurilor excesive la nivel global, regional, subregional și național;

(4) continuarea cooperării în domeniul controlului exporturilor de arme convenționale, ținând seama de Poziția comună 2008/944/PESC a Consiliului din 8 decembrie 2008 de definire a normelor comune care reglementează controlul exporturilor de tehnologie și echipament militar, precum și

(5) instituirea unui dialog politic periodic, care să însoțească și să consolideze angajamentele asumate supra.

Integrarea europeană reprezintă un obiectiv strategic al politicii externe și interne a Republicii Moldova, menit să asigure crearea pe plan intern a unui sistem de securitate, stabilitate și prosperitate, guvernat de valorile democratice și respectul față de drepturile omului și libertățile fundamentale. Drept urmare, eforturile Republicii Moldova au fost și sunt orientate spre implementarea cu responsabilitate a angajamentelor asumate pe plan extern în raport cu Uniunea Europeană, precum este Acordul de Asociere.

În baza Raportului de țară pentru anul 2024 privind Republica Moldova al Comisiei Europene¹⁶, care însoțește documentul „Comunicarea din 2024 privind politica de extindere a UE” (nr. SWD (2024) 698 din 30.10.2024), Comisia Europeană a recomandat Republicii Moldova ca în anul 2025:

- să continue consolidarea luptei împotriva criminalității organizate, inclusiv prin cooperarea cu statele membre ale UE și cu instituțiile și agențiile UE, precum Frontex și Europol, Agenția Uniunii Europene pentru Formare în Materie de Aplicare a Legii (CEPOL), Eurojust, Agenția Uniunii Europene privind Drogurile (EUDA) și cooperarea în cadrul Platformei multidisciplinare europene împotriva amenințărilor infracționale (EMPACT) și Centrului de sprijin UE-Moldova pentru securitatea internă și gestionarea frontierelor;

- să continue să intensifice și să îmbunătățească schimbul de date prin canalul SIENA și colectarea, analiza și partajarea aferentă a datelor, între servicii, sprijinită prin utilizarea productivă a instrumentelor de schimb de informații;

- să operaționalizeze Punctului central național privind armele și să instituie un sistem de alertă rapidă în domeniul drogurilor;

- să își alinieze în continuare legislația privind armele la acquis-ul UE;

- să își sporească în continuare capacitățile de depistare, prevenire și urmărire penală a formelor grave de criminalitate organizată, cu un accent special pe traficul de persoane, droguri, criminalitatea informatică, spălarea banilor și arme.

Totodată, Comisia Europeană a constatat că, deși Republica Moldova este parte la Tratatul privind comerțul cu arme, nu dispune de o strategie națională separată pentru armele de calibru mic și armamentul ușor (SALW).

De menționat că, în contextul războiului de agresiune al Federației Ruse asupra Ucrainei, Republica Moldova s-a confruntat cu un val neașteptat de refugiați. Riscul trecerii ilegale a frontierei Republicii Moldova de către persoanele care nu pot emigra legal din Ucraina, conform Legii marțiale, rămâne a fi unul ridicat.

În acest context, se atestată și o vulnerabilitate sporită privind criminalitatea transfrontalieră din partea lumii interlope. Totodată, se conturează și amplificarea unor asemenea fenomene

¹⁶ https://enlargement.ec.europa.eu/document/download/858717b3-f8ef-4514-89fe-54a6aa15ef69_en?filename=Moldova%20Report%202024.pdf

infracționale, cum ar fi traficul ilicit de arme, muniții și substanțe explozive, organizarea migrației ilegale etc.

De menționat că, amenințările transfrontaliere și modurile de operare ale infractorilor evoluează permanent, infracționalitatea dezvoltându-se atât în mediul fizic, cât și online, manifestându-se în cele mai diverse feluri.

În acest sens, nu trebuie omise nici dezvoltările în domeniul tehnologic, care sunt preluate rapid și aplicate de infractori în activitățile lor criminale.

În atare condiții, cooperarea cu organizațiile și instituțiile internaționale angajate în lupta cu criminalitatea, reprezintă un factor esențial în asigurarea faptului că Republica Moldova este capabilă să prevină și combată, în limitele frontierelor sale, traficul ilicit cu arme de foc, arme de calibru mic și armament ușor, componentele esențiale ale acestora, precum și cu muniții aferente, reprezentând astfel, un pilon de bază în eforturile Uniunii Europene de a asigura un mediu de trai sigur în Europa.

În cadrul elaborării Programului SALW, au fost implicați reprezentanți din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, Ministerului Apărării, Ministerului Justiției, Ministerului Finanțelor (Serviciului Vamal), Serviciului de Informații și Securitate și experți din cadrul Biroului de control pentru Europa de Sud-Est asupra armelor de calibru mic și a armamentului ușor (SEESAC).

II. ANALIZA SITUAȚIEI

2.1. Scurt istoric

Actele normative de bază care reglementează circuitul legal și controlul asupra armelor de uz civil în Republica Moldova sunt Legea nr. 130/2012 privind regimul armelor și al munițiilor cu destinație civilă (în vigoare din 26.10.2013) și Hotărârea Guvernului nr. 293/2014 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la regimul armelor și al munițiilor cu destinație civilă.

Legea nr. 130/2012 stabilește categoriile de arme și de muniții cu destinație civilă, precum și condițiile în care procurarea, înstrăinarea, deținerea, portul, folosirea acestor arme și muniții, precum și operațiunile cu ele, sunt permise persoanelor fizice și juridice pe teritoriul Republicii Moldova, dar și condițiile pe care trebuie să le întrunească spațiile de depozitare, păstrare, de comercializare și de reparare a armelor și a munițiilor.

Hotărârea Guvernului nr. 293/2014 are drept scop asigurarea aplicării uniforme a prevederilor Legii nr. 130/2012 și descrie amănunțit procedurile care sunt necesare a fi urmate de către persoanele care intenționează să procure arme, condițiile de păstrare, transportare și de asigurare a securității armelor letale și neletale supuse autorizării, precum și a munițiilor aferente, procedura marcării de trasabilitate a armelor, acordarea și retragerea atestatului de colecționar și alte proceduri.

De menționat că, de-a lungul anilor, Legea nr. 130/2012 a suferit numeroase modificări, în legătură cu dezvoltarea proceselor tehnologice din domeniul armelor, precum și în legătură cu necesitatea ajustării treptate a prevederilor acesteia la prevederile Directivei (UE) 2021/555 a Parlamentului European și a Consiliului din 24 martie 2021 privind controlul achiziționării și deținerii de arme.

Ultimele modificări operate la Hotărârea Guvernului nr. 293/2014 s-au referit la procedurile de acordare, vizare și retragere a atestatului de colecționar, a fost descrisă procedura și specificațiile tehnice pentru aplicarea marcajului de trasabilitate pe armele de foc și componentele esențiale ale acestora, iar modificările la Hotărârea Guvernului nr. 1447/2016 s-au axat pe îmbunătățirea descrierii procedurilor efectuate de către Comisia de stat pentru evaluarea, bonificarea și rebutarea armelor, fiind aprobat Regulamentul și cu privire la atestarea evaluatorilor în domeniul armelor.

În același timp, prin Hotărârea Guvernului nr. 609/2018 și Hotărârea Guvernului nr. 416/2021, au fost aprobate Conceptul Sistemului informațional automatizat „Registrul de stat al armelor” și Regulamentul privind ținerea acestui registru. Aceste acte normative contribuie la asigurarea unui control strict și urmăririi armelor, componentelor esențiale și munițiilor pe

teritoriul Republicii Moldova, inclusiv și în cazul transferului sau transportării acestora peste hotarele țării.

De menționat că, cadrul normativ actual al Republicii Moldova cu referire la circulația armelor și munițiilor de uz civil nu corespunde integral Directivei (UE) 2021/555 a Parlamentului European și a Consiliului din 24 martie 2021 privind controlul achiziționării și deținerii de arme.

În acest context, în cadrul exercițiului de screening bilateral, Republica Moldova și-a luat angajamentul de a depune eforturile necesare în vederea transpunerii integrale a acquis-ului comunitar din domeniul armelor, prin amendarea Legii nr. 130/2012 privind regimul armelor și al munițiilor cu destinație civilă, precum și a Hotărârii Guvernului nr. 293/2014.

2.2. Analiza situațională

Republica Moldova, deja mai bine de trei ani se află la graniță cu un război la scară largă, provocat de Federația Rusă împotriva poporului ucrainean.

Contextul geopolitic nefavorabil și amplasarea Republicii Moldova în vecinătatea unui stat măcinat de război, creează premise pentru dezvoltarea traficului ilicit de arme de foc, componente esențiale, muniții sau explozibili, în special al traficului de arme mici, a armamentului ușor și explozibililor, utilizate în operațiunile militare din Ucraina.

Acest risc influențează mult asupra sentimentului de securitate al cetățenilor din Republica Moldova, în special, datorită multiplelor cazuri înregistrate de survolare neautorizată a spațiului aerian național de drone și rachete rusești, unele dintre care chiar au și căzut pe teritoriul Republicii Moldova.

Realizând un studiu detaliat al situației din domeniul circuitului armelor¹⁷, s-a constatat că, la sfârșitul anului 2024, la evidența Poliției se aflau 64719 (a.p. 61436) persoane fizice, care dețineau în posesie 81598 arme, dintre care: 28977 arme cu țeavă ghintuită, 44593 arme cu țeava lisă și 8028 arme neletale.

Potrivit datelor din Sistemul informațional automatizat „Registrul de stat al armelor”, între anii 2021-2023, numărul posesorilor de arme cât și al armelor deținute a fost într-o ușoară descreștere, iar începând cu 2023 – este în creștere (Fig. 1).

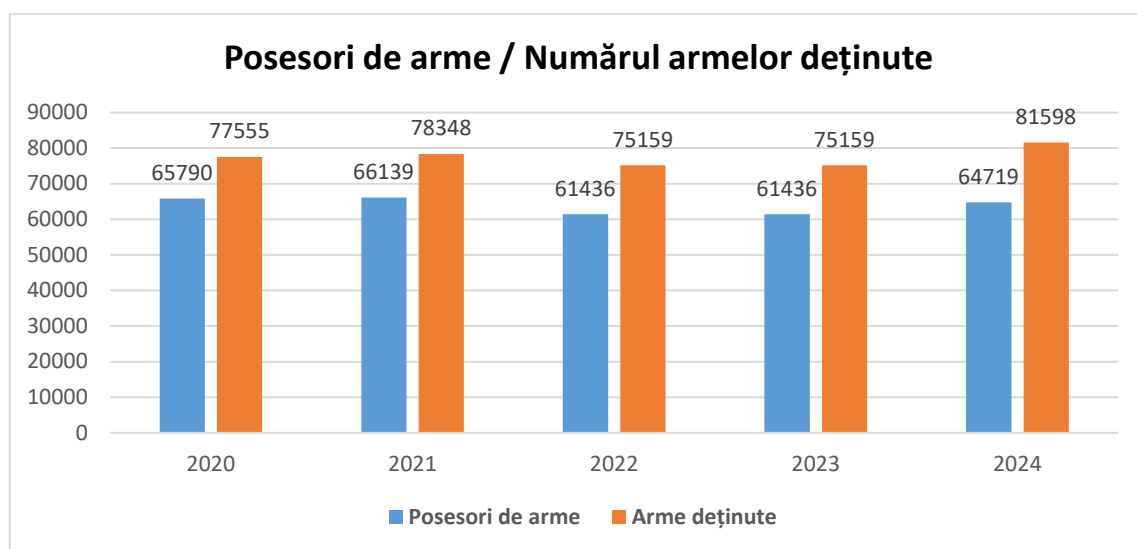

Fig. 1

Cu referință la tipurile de arme deținute de către cetățeni, s-a constatat că, în circuitul legal civil mai mult de o jumătate din arme sunt din categoria celor cu țeavă lisă, urmate de armele ghintuite, după care urmează și armele neletale.

Sondajele efectuate de Institutul de Politici Publice în anul 2024 au identificat că, cetățenii Republicii Moldova fiind condiționați de războiului din Ucraina, percep nevoia de a se apăra și a

¹⁷ https://igp.gov.md/sites/default/files/raport_activitatea_politiei_pe_anul_2024.semnat_1.pdf

se simți în siguranță în propria casă, pe stradă și în alte locuri publice, fapt care i-a determinat să procure arme¹⁸.

Îndrăznim să presupunem că, cetățenii Republicii Moldova deținând una sau mai multe arme ar putea contribui la asigurarea securității personale, a membrilor familiei și la protecția bunurilor pe care le au în proprietate.

De asemenea, acest lucru ar putea contribui și la prevenirea comiterii de infracțiuni, în special al celor îndreptate împotriva drepturilor patrimoniale ori, din altă perspectivă, ar putea contribui la creșterea numărului de infracțiuni și incidente cu folosirea /aplicarea armelor de foc.

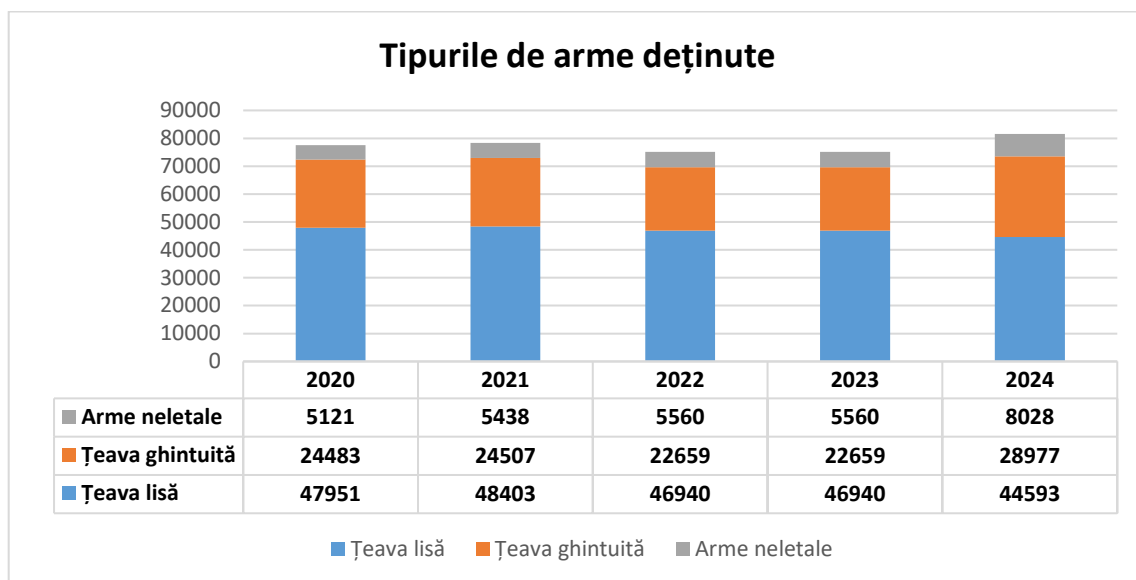

Fig. 2

Tabelul din Figura 3 reprezintă numărul de arme deținute raportat la 100 locuitori în Republica Moldova, în comparație cu state din Uniunea Europeană.

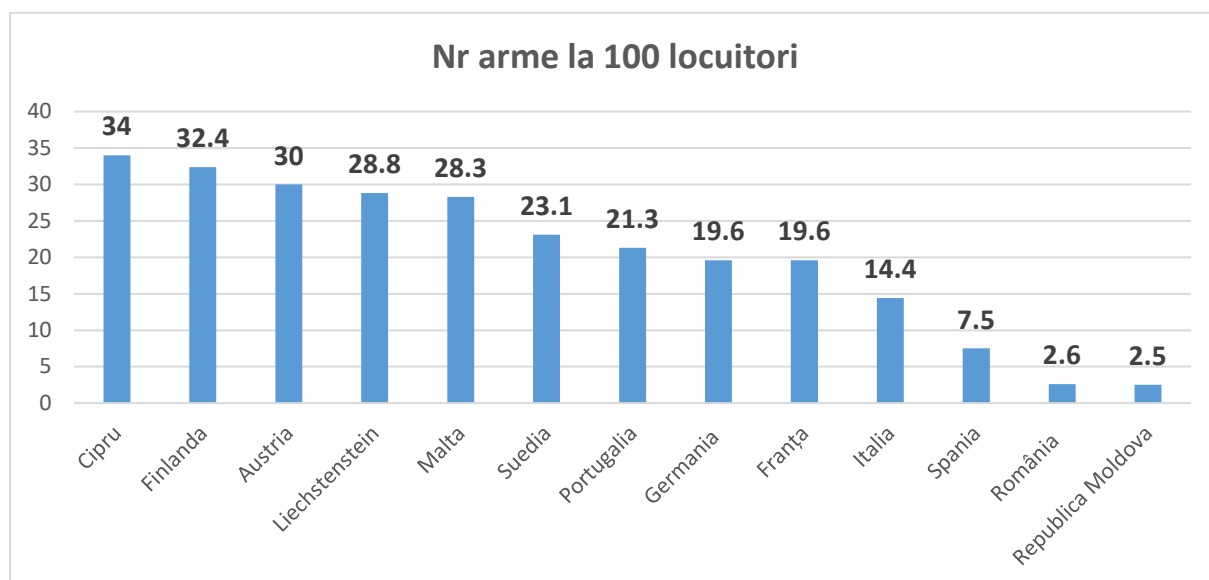

Fig. 3

Însă, contrar celor expuse, numărul infracțiunilor comise cu aplicarea sau folosirea armei de foc a crescut cu +27,6% în anul 2024, comparativ cu anul 2023, fiind înregistrate 74 (a.p. 58) cazuri, dintre care, 26 cazuri comise cu arme deținute legal (a.p. 25), 48 cazuri comise cu arme deținute ilegal (a.p. 33).

¹⁸ <https://ipp.md/2024-10/barometrul-opinii-publice-2024/>

Cu referire la incidentele înregistrate de Poliție cu aplicarea sau folosirea armelor, s-a constatat că, în anul 2024 au fost înregistrate 159 (a. 2023-165) cazuri, dintre care 69 cazuri cu arme aflate în circuitul legal (a. 2023-75), iar 90 cazuri (a. 2023-80) cu arme aflate în circuitul ilegal.

		2020	2021	2022	2023	2024
Infrațiuni comise cu aplicarea și folosirea armei, TOTAL:		66	83	66	58	74
comise cu arme, dintre care aflate în:	circuit legal	29	30	27	25	26
	circuit ilegal	37	53	39	33	48
Incidente comise cu aplicarea și folosirea armei TOTAL		213	172	190	165	159
comise cu arme, dintre care aflate în:	circuit legal	82	75	88	75	69
	circuit ilegal	131	97	102	80	90

Fig. 4

Datele statistice (Fig. 4), denotă că, crimele comise cu aplicarea sau folosirea armelor deținute ilegal, precum și incidentele cu armele de foc înregistrate de Poliție, au prevalat în ultimii cinci ani față de infracțiunile comise și incidentele înregistrate cu armele aflate legal în circuitul civil.

În contextul dat, apare necesitatea consolidării eforturilor statului pe acest palier, în vederea identificării și ridicării armelor deținute ilegal, cu ulterioara lor distrugere, pentru asigurarea unui mediu cât mai sigur pentru populație.

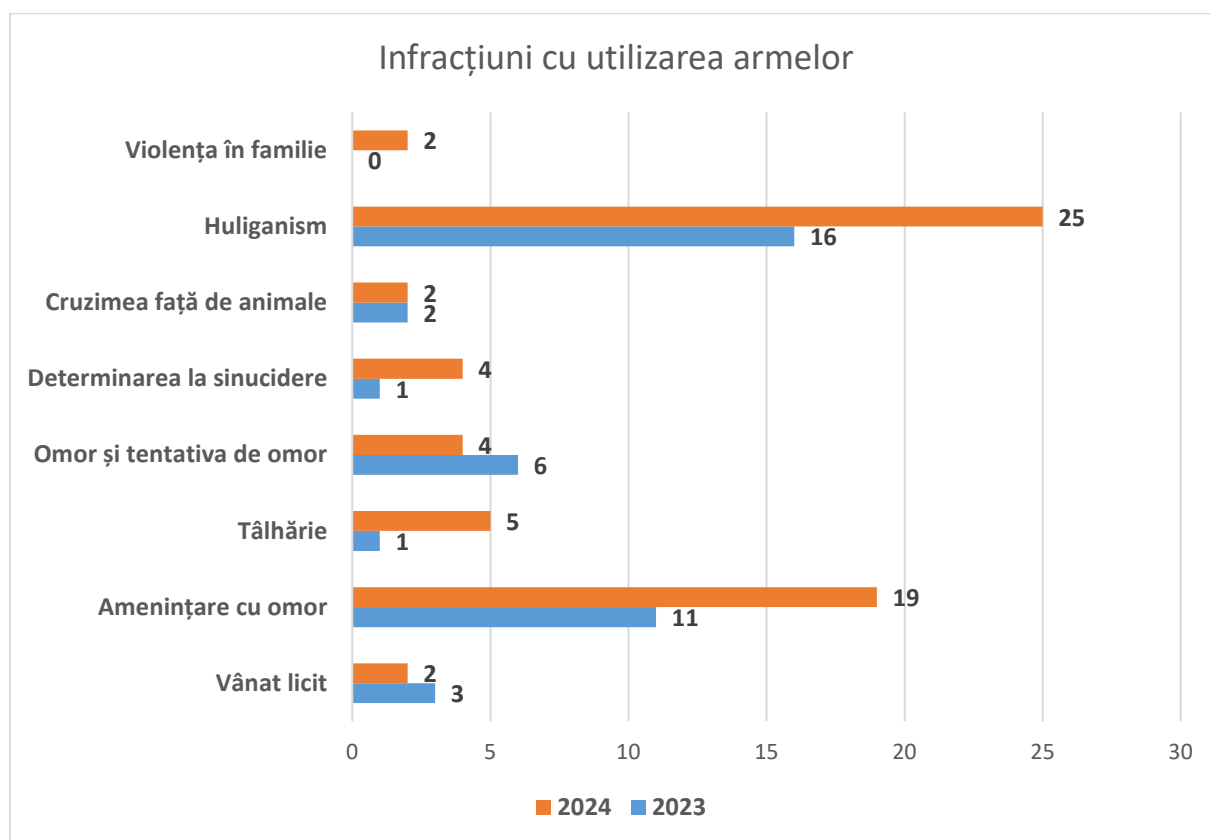

Fig. 5

În același timp, îngrijorător este faptul folosirii armelor la comiterea infracțiunilor care atentează la viața și sănătatea persoanei, la proprietate, la ordinea și securitatea publică (Fig. 5).

Se constată că actele *huliganism* constituie cele mai răspândite infracțiuni în Republica Moldova, comise cu arma de foc (a.2023-16, a.2024-25). Mai mult, jumătate din aceste infracțiuni au fost comise cu aplicarea armelor de foc deținute ilegal.

Nu mai puțin alarmant este și faptul că, potrivit datelor statistice ale Inspectoratului General al Poliției, pe parcursul anului 2024, în Republica Moldova au fost înregistrate 138 infracțiuni legate de păstrarea, procurarea sau fabricarea ilegală a armelor de foc, infracțiune prevăzută de art. 290 Cod penal. Analiza datelor disponibile denotă un trend stabil al acestui fenomen (Fig. 6), iar în primele 4 luni ale anului curent deja au fost înregistrate 72 de astfel de infracțiuni.

În același timp, potrivit informațiilor deținute de Inspectoratul General al Poliției de Frontieră din subordinea Ministerului Afacerilor Interne, în perioada anilor 2022-mai 2025, la punctele de trecere a frontierei de stat a Republicii Moldova au fost înregistrate 316 cazuri privind incidentele cu arme, părți componente și muniții, urmare a documentării cărora au fost intentate 133 cauze penale în baza art. 290 Cod penal (2022-19, 2023-42, 2024-50, mai 2025-22).

Totodată, de către polițiștii de frontieră au fost depistate și ridicate circa 3100 cartușe de diferit calibru pentru diverse tipuri de armă, peste 110000 bile de plumb și metal, precum și 99 balonașe cu CO₂.

Având în vedere că, în cadrul controalelor călătorilor, realizate în punctele de traversare a frontierei de stat a Republicii Moldova cu Ucraina, nu întotdeauna pot fi depistate arme, părți componente sau muniții ce pot fi transportate ilegal în țara noastră, riscul de aflare în circuitul ilicit a unui număr mare de arme și muniții este iminent, fapt care poate influența direct gradul de siguranță în societate.

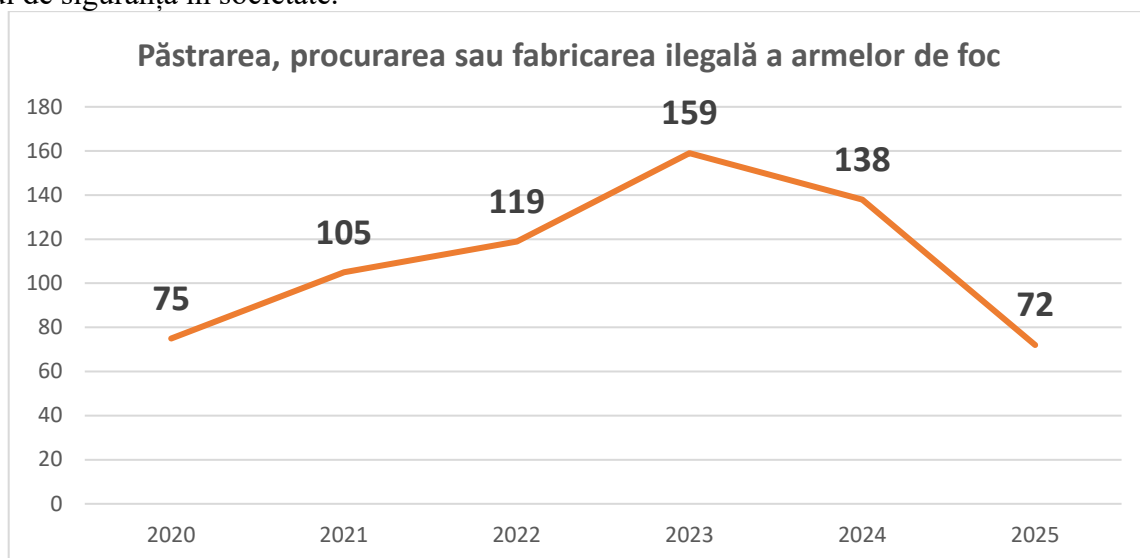

Fig. 6

Potrivit informației deținute în Sistemul informațional automatizat „Registrul informației criminalistice și criminologice”, un șir de alte infracțiuni au fost comise cu utilizarea armelor, cum ar fi: vătămarea intenționată medie a integrității corporale sau a sănătății, răpirea unei persoane, violul, escrocheria, amenințarea sau violența săvârșită asupra unei persoane cu funcție de răspundere sau a unei persoane care își îndeplinește datoria obștească ș.a.

Conform datelor aceluiași sistem¹⁹, se constată că, peste 7 mii de arme sunt înregistrate ca sustrase și pierdute, dintre care peste 3 mii de arme din regiunea transnistreană, regiune necontrolată de autoritățile constituționale ale Republicii Moldova, inclusiv peste 1700 de pistoale mitralieră.

De menționat că, în anul 2024 Poliția a documentat 5209 contravenții privind comiterea diverselor încălcări ce țin de nerespectarea prevederilor Legii nr. 130/2012 privind regimul armelor

¹⁹ https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=130670&lang=ro#;
https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=130677&lang=ro#

și munițiilor cu destinație civilă, majoritatea cazurilor datorându-se iresponsabilității posesorilor de arme privind respectarea regulilor de păstrare, port, transport a armelor de foc.

Legea nr. 130/2012 descrie amănunțit procedura de import a armelor și munițiilor, potrivit căreia, armurierii licențiați în domeniul importului și al comercializării armelor și a munițiilor au dreptul să importe arme letale și neletale, precum și muniții în baza permiselor de procurare și a permiselor de transport al armelor.

Făcând referire la importurile de arme și părți componente, se constată că, în perioada ultimilor 5 ani, în Republica Moldova au fost importate mai multe unități de arme din diverse țări, informație care este reflectată în Fig. 7.

Categoria de arme	Perioada	Importul	Statul de import
Revolvere și pistoale automată	2020	648 unități	Cehia, Slovacia, Federația Rusă, Ucraina
	2021	1 747 unități	Cehia, Slovacia, Austria, Italia, Ungaria, Slovenia
	2022	312 unități	Slovacia, Ucraina, Austria, Cehia
	2023	3 342 unități	Polonia, Slovacia, Cehia, Austria
	2024	730 unități	Slovacia, Cehia, Ungaria, Italia, România
Puști și carabine	2020	2 217 unități	Turcia, Federația Rusă, Italia, Cehia, SUA
	2021	1 111 unități	Turcia, Federația Rusă, Italia, Cehia
	2022	881 unități	Italia, Cehia, Austria, Turcia
	2023	791 unități	Italia, Turcia, Cehia, Polonia, România
	2024	4 084 unități	Cehia, Turcia, Ucraina, Italia, Germania
Piese și accesorii pentru arme	2020	153 kg	Cehia, Turcia, SUA, Slovacia, Italia
	2021	215 kg	Federația Rusă, Ucraina, Italia, Regatul Unit, România
	2022	179 kg	Estonia, Slovenia, Italia, SUA, Germania, Turcia
	2023	360 kg	Germania, Turcia, Cehia, Slovenia, Slovacia
	2024	2 437 kg	SUA, Cehia, Turcia, Italia, Bulgaria

Fig. 7

În contextul verificării respectării condițiilor de păstrare a armelor, pe parcursul anului 2024 au fost efectuate 61641 (a.2023-52273) verificări privind respectarea condițiilor de păstrare a armelor, dintre care: 61517 (a.2023-51710) la persoanele fizice și 124 (a.2023-563) la persoanele juridice, fiind ridicate în total 5276 arme și muniții (Fig. 8).

După cum se poate observa, numărul anual al armelor ridicate de organele de drept rămâne a fi stabil, la fel ca și numărul încălcărilor admise în ceea ce privește regulile de păstrare și deținere a armelor de foc din posesie.

Arme/muniții ridicate total:	2020	2021	2022	2023	2024
-------------------------------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------

		1658	1886	2161	2093	3 183
Din ele:	Pentru încălcarea regulilor de deținere	279	421	1516	291	292
	Deținute ilegal	368	286	234	343	354
	Predate benevol	153	147	97	57	132
	Transmise la Comisia de stat pentru evaluarea, bonificarea și rebutarea armelor	858	1032	314	1402	2405

Fig. 8

Făcând referire la materialele și substanțele explozive, momentan, în Republica Moldova activează patru agenți economici licențiați în domeniul producerii, importului, exportului, reexportului, comercializării, depozitării materialelor explozive și/sau efectuarea lucrărilor cu explozibil de uz civil.

Doi dintre cei patru agenți economici licențiați în domeniul de referință, nu desfășoară operațiuni cu materiale explozive.

Cu toate acestea, materialele explozive depozitate și păstrate necorespunzător reprezintă un risc sporit de explozii, care pot cauza nu doar daune materiale, ci și pierderi de vieți omenești.

Republica Moldova, fiind un stat mic după suprafața geografică, nu are o industrie foarte dezvoltată în domeniul mineritului, din care fapt, producători de materiale și substanțe explozive nu sunt înregistrați sau licențiați în țară, la fel, nu sunt înregistrați nici agenți economici care ar desfășura activitatea de producție a materialelor și articolelor pirotehnice. Agenții economici activi în acest domeniu efectuează exclusiv, lucrări de dinamitare în cariere de piatră, folosind explozivi de uz civil, care este importat din statele producătoare, numărul importurilor însă, fiind relativ mic (Fig. 9).

Anul	Numărul loturilor importate	Materiale explozive (kg)	Dispozitive de inițiere
2020	4	39000	180000 m
2021	2	25640	7830 bucăți
2022	4	35330	125000 m
2023	3	31080	100000 m
2024	1	4200	36820 bucăți

Fig. 9

La acest capitol, se menționează că, la începutul anului 2025, în Aeroportul Internațional Chișinău, într-o trimitere poștală (jucărie), a fost depistat un obiect exploziv, care, urmare preluării de către genști, nu a dus la cauzarea careva prejudicii pasagerilor sau infrastructurii aeroportuare.

Situația în cauză a determinat înăsprirea verificărilor coletelor, care sunt trimise din/în Republica Moldova prin intermediul zborurilor cargo, în vederea prevenirii unor asemenea cazuri.

Este esențial ca Guvernul Republicii Moldova să adopte un document de politică publică clară, sustenabilă și finanțată corespunzător privind controlul armelor mici și armamentului ușor.

În caz contrar, situația existentă poate evolua în mod foarte negativ și poate conduce la:

- accidente grave și pericole pentru populația civilă - munițiile învechite, păstrate în condiții nesigure, pot exploda accidental, punând în pericol viața civililor din proximitate și generând pagube majore;

- sustragerea de arme și muniții - depozitele neprotejate corespunzător, indiferența posesorilor de arme de foc de uz civil, precum și lipsa supravegherii continue și a controlului riguros asupra inventarului pot conduce la sustrageri de armament sau muniție, de arme de foc de la domiciliul posesorilor acestor arme de foc, alimentând piața neagră sau grupările criminale;

- creșterea traficului ilicit și a infracționalității armate - în lipsa unei trasabilități eficiente și a controalelor riguroase asupra armelor aflate în circulație legală, Republica Moldova riscă să devină o rută de tranzit sau sursă de arme ilegale, cu efecte directe asupra securității naționale și regionale;

- scăderea imaginii internaționale a Republicii Moldova - nerespectarea angajamentelor internaționale privind controlul SALW (de ex. cu UE, OSCE, ONU) poate duce la pierderea încrederii donatorilor și a partenerilor de dezvoltare, afectând sprijinul pentru securitatea statului și a populației;

- întârzierea modernizării și profesionalizării sectorului de apărare - fără politici coerente, resursele umane și tehnice vor fi în continuare canalizate pentru gestionarea riscurilor vechi (depozite neconforme), în loc să fie orientate spre echipamente moderne și siguranță operațională.

Implementarea Programului național SALW va cuprinde și componenta de „lecții învățate”, prin valorificarea bunelor practici adoptate de alte state în domeniul reducerii traficului ilicit de arme de calibru mic și armament ușor, a componentelor esențiale și a munițiilor.

Nu mai puțin importat este și schimbul de experiență internațională cu țările din Balcanii de Vest, care prin eforturi consolidate și țargetate pe domeniu, continuă activitățile în vederea retragerii a unui număr cât mai mare de arme, componente esențiale și muniții din circuitul ilicit.

2.3. Realizări

Republica Moldova are o colaborare excelentă cu o multitudine de organisme internaționale, în vederea prevenirii și combaterii criminalității organizate, a traficului ilicit de arme și muniții, precum și pentru consolidarea capacităților instituțiilor statului de a interveni în situații de risc sporit, în ceea ce privește circulația ilicită a armelor de foc.

Printre aceste organisme internaționale putem enumera: Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare (UNDP), Oficiul ONU pentru afaceri de dezarmare (UNODA), Organizația pentru Securitate și Cooperare în Europa (OSCE), Interpol, Europol, Biroului de control pentru Europa de Sud-Est asupra armelor de calibru mic și a armamentului ușor (SEESAC), Agenția Uniunii Europene pentru instruirea forțelor de ordine (CEPOL), Centrul European de Sud-Est pentru organele de aplicare a legii (SELEC), Agenția Europeană de Frontieră și a Coastei de Gardă (FRONTEX), Platforma Europeană Multidisciplinară Împotriva Amenințărilor Criminale (EMPACT) și altele.

La etapa actuală, Inspectoratul General al Poliției este beneficiar în cadrul a 6 proiecte:

1. Proiectul „EU4Security Moldova”, cu un buget de 5.500.000 EUR, lansat în anul 2024, implementat de CEPOL pentru o perioadă de 36 luni, destinat să răspundă nevoilor identificate în programul sectorial al Ministerului Afacerilor Interne (MAI) din Moldova pentru educație, integritate și digitalizare. Proiectul prevede furnizarea de fonduri pentru dotarea poliției moldovenești cu tehnologie de ultimă generație pentru a-și îmbunătăți capacitățile de combatere a criminalității cibernetice și a traficului de arme de foc.

Unul din componentele proiectului este consolidarea capacităților punctului național focal arme de foc, pentru care sunt alocate resurse financiare, inclusiv și posibilitatea de dezvoltare a noilor funcționalități ale Sistemului informațional automatizat „Registrul de stat al armelor”.

2. Proiectul regional SEESAC privind armele de calibru mic și armele ușoare (SALW) în Balcanii de Vest (prelungit până în anul 2027), cu un buget de 4 000 000 EUR, orientat pe componenta arme de foc.

3. Proiectul „FOCAL SF2” (1.788.285,65 EURO, din care Inspectoratul General al Poliției va primi o finanțare de 166.248,04 EURO) este în conformitate cu apelul și cu obiectivele Comisiei Europene din Planul de acțiune al UE 2020-2025 privind traficul de arme de foc. În perioada de implementare (martie 2025-ianuarie 2028) proiectul își propune să abordeze provocarea actuală a situației punctelor focale naționale pentru arme de foc și conformitatea acestora cu legislația și standardele existente.

Obiectivul proiectului este de a continua eforturile în combaterea criminalității organizate legate de armele de foc ușoare, prin stabilirea și consolidarea Punctelor Naționale Focale privind

Armele de Foc (NFFPs), inclusiv în țări terțe și prin îmbunătățirea schimbului de informații, a bazei de date privind confiscările și a cooperării internaționale.

4. Proiectul „CEASEFIRE” – „Tehnologii avansate de inteligență artificială versatilă și puncte focale naționale intersectoriale complet operaționale pentru combaterea traficului ilegal de arme de foc”, în cadrul Programului Comisiei Europene „Horizont Europe 2021-2027”, (cu un buget de 4 999 808,75 EUR contribuția UE pentru IGP – 35.562,50 EUR) care se finalizează în septembrie 2025.

Proiectul dezvoltă o abordare inovatoare și multidisciplinară, de înaltă tehnologie pentru creșterea/extinderea semnificativă a capacităților operaționale ale agențiilor de aplicare a legii din UE în lupta lor de a detecta, analiza și urmări ilegalitatea transfrontalieră, inclusiv și desfășurarea de activități legate de traficul ilicit de arme de foc.

5. Proiectul de cooperare regională în domeniul aplicării legii pentru Ucraina, Moldova și țările vecine I-FORCE (cu un buget de 7,500,000 EUR) lansat în 2024, pentru o perioadă de 40 luni, care prevede, inclusiv, consolidarea capacităților și a asistenței tehnice pentru Moldova și Ucraina în domenii privind traficul de arme de foc, prin asigurarea schimbului de informații, acces la baza de date i-Arms, etc.

6. Proiectul „Sprijin pentru agențiile de aplicare a legii din Moldova ca răspuns la provocările de securitate din regiune” (proiect cu 3 componente ILP, SALW și K9), în perioada 01.12.2022-30.11.2025, cu un buget total de 3,260,763 EUR, destinate Poliției naționale și Poliției de frontieră, implementat de OSCE.

În cadrul proiectului, a fost elaborat un raport privind necesarul de instruire și echipamente necesare pentru consolidarea capacităților de detectare a traficului, în special a traficului de arme de foc, muniții și explozivi, atât pentru Inspectoratul General al Poliției, cât și pentru Inspectoratul General al Poliției de Frontieră.

7. Proiectul „Răspunsul consolidat al autorităților naționale din Republica Moldova pentru prevenirea și combaterea traficului ilicit de arme”, susținut de Oficiului Națiunilor Unite pentru Droguri și Criminalitate (UNODC), prin Programul său global pentru arme de foc.

Scopul Proiectului l-a constituit crearea și consolidarea unui sistem național eficient de gestionare a armelor de foc și munițiilor, care să permită identificarea, urmărirea și neutralizarea tuturor canalelor de trafic ilicit, reducând, astfel, riscul ca aceste arme să ajungă în mâinile grupurilor infracționale organizate și teroriste.

De menționat că, actualmente se lucrează la implementarea unui nou proiect cu denumirea „**Consolidarea capacităților Republicii Moldova de combatere a traficului ilicit de arme de foc în cadrul Mecanismului de revizuire UNTOC**”, cu o durată de 12 luni, având drept scop, sporirea capacităților autorităților de aplicare a legii din Republica Moldova în contracararea traficului de arme cu foc și modificarea cadrului legal actual pentru a corespunde cerințelor Protocolului ONU privind armele de foc.

Astfel, începând cu anul 2022, în contextul războiului din Ucraina, cooperarea cu organizațiile internaționale din domeniu, s-a concentrat mai mult pe prevenirea traficului ilicit de arme și pe creșterea capacității de trasabilitate, securizare a stocurilor și coordonare interinstituțională, în vederea menținerii unui control strict în ceea ce privește circulația armelor și munițiilor.

Analiza SWOT privind circulația armelor de uz civil în Republica Moldova

Puncte forte	Puncte slabe
- Cooperare activă cu OSCE, SEESAC, CEPOL, FRONTEX și alte structuri regionale; - Mecanisme de autorizare, înregistrare și trasabilitate funcționale;	- Capacități limitate de control și supraveghere în zone rurale și de frontieră; - Lipsa unui sistem complet digitalizat și interoperabil de urmărire a armelor; - Resurse umane și logistice insuficiente;

- Instituirea Comisiei SALW cu competențe în monitorizarea și coordonarea activităților din cadrul Programului național SALW.	- Capacități limitate a laboratorului balistic în cercetarea armelor de foc ilegale și de efectuare a tragerilor experimentale a armelor din circuitul civil, dar și aplicare a marcajului de trasabilitate.
Oportunități	Amenințări
- Acces la fonduri europene și sprijin tehnic prin proiecte susținute de UNDP, OSCE, SEESAC, CEPOL, FRONTEX și alte organizații; - Îmbunătățirea cooperării interinstituționale și a sistemelor informaționale; - Posibilitatea modernizării cadrului normativ din domeniul circulației armelor, pe baza bunelor practici regionale; - Posibilități de formare continuă a angajaților din structurile subordonate MAI, Ministerului Apărării, Serviciului Vamal cu suportul OSCE, CEPOL, FRONTEX.	- Risc crescut de trafic ilegal de arme dinspre zona de conflict din Ucraina; - Lipsa unui control asupra regiunii transnistrene; - Birocratizare excesivă a proceselor; - Dificultăți în accesarea surselor financiare externe.

În cele din urmă, concluzionăm că Republica Moldova dispune de un cadru legal coerent privind circulația armelor de uz civil, însă este necesară consolidarea capacităților de aplicare, mai ales în contextul amenințărilor regionale.

Războiul din Ucraina amplifică riscul traficului ilegal de arme, motiv pentru care sunt esențiale măsuri consolidate în vederea:

- întăririi supravegherii frontierelor de stat ale Republicii Moldova;
- digitalizarea completă a registrelor;
- fortificarea capacităților de urmărire și examinare a armelor ilegale;
- extinderea cooperării regionale și internaționale.

III. OBIECTIVE

Republica Moldova se află deja de mai bine de trei ani la granițele unui război de agresiune a Federației Ruse asupra Ucrainei. Aceasta constituie un segment de graniță comună de circa 450 km (fără regiunea transnistreană), care trebuie consolidat, în vederea minimalizării riscurilor de pătrundere în țară a armelor, componentelor esențiale și a munițiilor care provin de la acțiunile de luptă din țara vecină.

În acest scop, Republica Moldova cu suportul partenerilor de dezvoltare, urmărește să-și consolideze eforturile în vederea prevenirii și combaterii traficului ilicit de arme de foc, componente esențiale și muniții.

Astfel, **Obiectivul general al Programului național pe domeniul SALW** va corespunde cu Obiectivul general nr. 8 al Strategiei de dezvoltare a domeniului afacerilor interne pentru anii 2022-2030 (Strategie care este în proces de modificare) și anume „*Proceduri riguroase de monitorizare marcare și control asupra armelor de calibru mic și al armamentului ușor*”.

Corespunzător, în vederea atingerii Obiectivului general stabilit, Programul național SALW își propune 5 obiective specifice, care vor contribui la implementarea cu succes a activităților planificate în domeniul de referință.

Obiectivul specific nr. 1. Consolidarea cadrului normativ național în vederea îmbunătățirii evidenței și controlului circulației armelor, munițiilor și explozivilor, inclusiv și din perspectiva preocupărilor ce țin de gen și vârstă, în politicile de control al armelor

Obiectivul specific nr. 2. Consolidarea capacităților instituțiilor statului în domeniul controlului și urmăririi armelor, munițiilor și substanțelor explozive

Obiectivul specific nr. 3. Sporirea acțiunilor de mediatizare bazate pe principiul *Problem Oriented Policy*, pentru sensibilizarea societății civile privind predarea benevolă a armelor din posesie ilegală

Obiectivul specific nr. 4. Asigurarea condițiilor optime de depozitare și păstrare a armelor și munițiilor până în 2030

Obiectivul specific nr. 5. Consolidarea cooperării între autoritățile naționale și cele internaționale, în vederea combaterii traficului, fabricării și deținerii ilicite de armament, muniții și substanțe explozive.

IV. INDICATORI DE MONITORIZARE

Obiectivul specific	Indicatorii de rezultat al politicii publice	Valoarea de referință anul 2024	Valoarea de referință intermediară (2028)	Ținta ce urmează a fi atinsă în anul 2030	Furnizorul de date
Obiectivul specific nr. 1 Consolidarea cadrului normativ național în vederea îmbunătățirii evidenței și controlului circulației armelor, munițiilor și explozivilor, inclusiv și din perspectiva preocupărilor ce țin de gen și vârstă, în politicile de control al armelor	Cel puțin 3 acte normative actualizate	0	2	3	MAI MJ MDED MIDR MAE MF (SV) MA MEC SIS ASP SPCSB INST
Obiectivul specific nr. 2 Consolidarea capacităților instituțiilor statului în domeniul controlului și urmăririi armelor, munițiilor și substanțelor explozive	Cel puțin 3 module ale SIA „Registrul de stat al armelor” dezvoltate	0	1	3	MAI
	Cel puțin câte o instruire în domeniul de referință, anual	0	2	5	MAI MA MF (SV) ASP
	Număr de infracțiuni comise cu aplicarea armei	70	67	64	MAI MF (SV) MA
	Număr de incidente comise cu folosirea armei	175	168	160	MAI MF (SV) MA
Obiectivul specific nr. 3 Sporirea acțiunilor de mediatizare bazate pe principiul <i>Problem Oriented Policy</i> în vederea sensibilizării societății civile privind predarea benevolă a armelor din posesie ilegală	Cel puțin 2 campanii de sensibilizare organizate	0	1	2	MAI MA MF (SV) ASP
	Numărul armelor predate benevol	0	100	129	MAI
Obiectivul specific nr. 4 Asigurarea condițiilor optime de depozitare și păstrare a armelor și munițiilor până în 2030	11 locații modernizate (10 camere de păstrare a probelor și 1 depozit SALW)	0	4	11	MAI MA
	Exerciții de distrugere a armelor desfășurate în anii 2027 și 2029	1	1	2	MAI MA

	Număr de arme distruse la fiecare exercițiu de distrugere	2100	2150	2200	MAI MA
Obiectivul specific nr. 5 Consolidarea cooperării între autoritățile naționale și cele internaționale, în vederea combaterii traficului, fabricării și deținerii ilicite de armament, muniții și substanțe explozive	Număr de solicitări recepționate raportat la numărul răspunsurilor transmise	6000/2000	6000/3000	6000/4000	MAI MAE
	Participarea la cel puțin 10 operațiuni comune cu agențiile internaționale de aplicare a legii/statele membre UE pentru combaterea traficului, fabricării și deținerii ilicite de armament, muniții și substanțe explozive	0	5	10	MAI MJ MAE MF (SV)

V. IMPACTUL

Elaborarea și implementarea Programului național SALW urmărește, în primul rând, să producă un impact puternic asupra populației, prin crearea cadrului normativ legal ce ar asigura securitatea cetățenilor, oriunde nu s-ar afla ei în țară, de la eventuale amenințări și pericole ce țin de circulația armelor, munițiilor și explozibilului.

Astfel, efectele implementării Programului se vor resimți pe plan social, economic, de gen, de securitate și chiar instituțional.

Impactul social

Se va manifesta prin reducerea violenței în comunități, urmare a activităților de combatere a deținerii și utilizării ilicite a armelor, munițiilor și substanțelor explozive, fapt ce va contribui la reducerea ratei incidentelor violente (inclusiv infracțiuni, conflicte interpersonale, violență în familie etc.).

Creșterea siguranței oamenilor – populația va resimți o mai mare siguranță în spațiul public și privat, ceea ce va contribui la coeziunea socială și creșterea încrederii în autorități.

Prin programe educaționale și măsurile preventive prevăzute în Program, se va contribui la prevenirea violenței în rândul tinerilor, astfel, fiind diminuate riscurile asociate atragerii acestora în activități criminale sau extremiste.

Impactul economic

Implementarea Programului național SALW va contribui la reducerea costurilor asociate criminalității și violenței comise cu armele. Astfel, statul va cheltui mai puține resurse pentru intervenții medicale, activitate specială de investigații, acțiuni de urmărire penală, procese de judecată și întreținerea condamnaților în penitenciare, etc.

Odată ce Republica Moldova va fi percepută drept un stat de drept stabil și sigur pentru populație, va crește și atractivitatea pentru investițiile străine și pentru dezvoltarea turismului.

Reducerea pericolului circuitului ilicit al armelor de foc, munițiilor și substanțelor explozive, va contribui direct și la dezvoltarea economică locală a zonelor urbane și rurale, acestea urmând a beneficia de diverse investiții în dezvoltarea economiei, agriculturii, turismului rural, etc.

Impactul de gen

Armele sunt deseori utilizate în contexte de violență domestică sau în cazuri de agresiune sexuală. Limitarea accesului la arme prin controlul strict al circulației acestora, contribuie direct la

protecția femeilor și fetelor, indiferent de zonele de trai, urban sau rural, corespunzător, se va reduce violența bazată pe gen.

În plus, normele și rolurile de gen, în special cele legate de anumite concepții despre masculinitate, pot alimenta cererea și utilizarea abuzivă a armelor de calibru mic. Luarea în considerare a acestui aspect și integrarea perspectivei de gen în măsurile de control al armelor de calibru mic pot îmbunătăți semnificativ prevenirea violenței armate.

Mai mult, Programul poate promova participarea echitabilă a femeilor în deciziile legate de controlul armelor (în special prin obiectivul privind politici sensibile la gen). Corespunzător, Programul susține includerea femeilor în procesele de elaborare a politicilor în domeniul circulației armelor, munițiilor și explozivilor.

Analiza datelor dezagregate pe sexe și vârstă, vor permite dezvoltarea unor intervenții mai bine structurate și adaptate nevoilor bărbaților și femeilor în ceea ce privește siguranța și securitatea, asigurându-se, astfel, accesul egal la servicii și informații.

Impactul asupra securității și ordinii publice

Odată cu îmbunătățirea capacităților statului de a controla circulația armelor, prin armonizarea legislației și aplicarea eficientă a acesteia, vor fi lăsate mai puține „porțițe legale” pentru trafic și folosire abuzivă a armelor.

Eforturile statului menite să contribuie la scăderea violenței și la creșterea securității populației, vor asigura un grad constant și înalt de încredere în forțele de ordine și alte instituții de aplicare a legii din partea oamenilor.

Cu toate că Republica Moldova nu prezintă riscuri de comitere a acțiunilor teroriste, prin monitorizarea și controlul permanent al circuitului armelor se va contribui la reducerea riscurilor de terorism și criminalitate organizată, prin limitarea capacității rețelelor ilegale de a opera eficient.

Impactul instituțional

Prin implementarea cu succes a Programului național SALW se urmărește consolidarea cooperării interinstituționale în domeniul controlului armelor, prin o mai bună coordonare între ministere, poliție, armată, autorități vamale etc.

Dezvoltarea unor sisteme eficiente de colectare și analiză a datelor, contribuie nemijlocit la eficientizarea instituțiilor în prevenirea și combaterea infracționalității legate de arme. Acest fapt va duce la creșterea capacității administrative și analitice.

În vederea respectării angajamentelor internaționale, prin aderarea Republicii Moldova la tratate și reglementări al Uniunii Europene, se întărește credibilitatea și angajamentul statului în promovarea păcii și securității în zona europeană și la nivel internațional.

Impact psihologic și cultural

Campaniile de educare, prevenire și sensibilizare îndreptate în vederea reducerii gradului de acceptare socială a armelor în viața persoanelor civile, ca simbol al puterii sau protecției, vor contribui la schimbarea percepției privind armele.

De asemenea, mesajele din cadrul campaniilor menționate, vor promova a unei cultura păcii și non-violenței, în special în rândul tinerilor și în comunitățile vulnerabile, întru asigurarea unei educații bazate pe respect, acceptare și non-violență, cu un impact pe termen lung în modelarea comportamentului non-violent.

VI. COSTURI

Costul estimativ pentru realizarea Programului național SALW „se va efectua din contul și limitele alocațiilor aprobate în bugetele autorităților implicate și prin intermediul asistenței financiare și tehnice acordate de organizațiile internaționale și partenerii de dezvoltare ai Ministerului Afacerilor Interne, Ministerului Apărării, Serviciului Vamal din cadrul Ministerului Finanțelor, Serviciului de Informații și Securitate, precum și din alte surse care nu sunt interzise de lege.

La acest capitol, se menționează că, bugetarea activităților prevăzute în Programul SALW și în Planul pentru implementarea acestuia este esențială, întrucât, în lipsa unei bugetări

corespunzătoare a activităților planificate, autoritățile naționale de aplicare a legii vor avea o capacitate redusă de monitorizare și reacție în caz de incidente legate de armele mici și armamentul ușor, precum și, nu va fi posibil de atins toate obiectivele stabilite în documentul de politici publice.

Pe cale de consecință, ineficiența Programului național SALW poate contribui la scăderea sentimentului de siguranță a populației în capacitățile funcționale ale autorităților statului de a asigura securitatea cetățenilor, astfel, afectându-le imaginea per ansamblu.

Astfel, urmare a estimării costurilor pentru implementarea Programului național SALW, se estimează că cheltuielile necesare executării acțiunilor planificate sunt de circa 27.371.000 lei, dintre care 6.091.000 lei sunt cheltuieli din bugetul de stat, 17.680.000 lei sunt acoperiți din suportul partenerilor externi, iar 3.600.000 lei reprezintă costuri neacoperite.

Totodată, instituțiile implicate în activitățile planificate vor continua discuțiile cu partenerii de dezvoltare ai Republicii Moldova, care sunt implicați plenar în acordarea suportului necesar consolidării eforturilor statului în controlul cu SALW, în special UNDP, UNODA, OSCE, CEPOL, SEESAC, FRONTEX, AMAT, Golden West și alți parteneri, în vederea identificării și oferirii surselor de asistență financiară externă, care să acopere desfășurarea acțiunilor planificate care nu au prevăzut suport bugetar.

Astfel, cheltuielile estimative privind implementarea acțiunilor planificate conform Planului național SALW, sunt reflectate în tabelul de mai jos.

**Distribuirea costurilor estimate pentru implementarea programului pe obiective
și ani de implementare**

Obiective specifice	Codul subprogramului bugetar	Costuri pe ani (mii lei)					Costuri totale (mii lei)
		2026	2027	2028	2029	2030	
Obiectivul specific nr. 1. Consolidarea cadrelor normative naționale în vederea îmbunătățirii evidenței și controlului circulației armelor, munițiilor și explozivilor, inclusiv și din perspectiva preocupărilor ce țin de gen și vârstă, în politicile de control al armelor		612,74	117,29	10,0	-	10,0	750,03
Costuri acoperite din bugetul de stat		612,74	117,29	10,0	-	10,0	750,03
Costuri acoperite din asistență externă		-	-	-	-	-	-
Costuri neacoperite		-	-	-	-	-	-
Obiectivul specific nr. 2. Consolidarea capacităților instituțiilor statului în domeniul controlului și urmăririi armelor, munițiilor și substanțelor explozive		10944,0	1422,0	144,0	94,0	294,0	12898,0

Costuri acoperite din bugetul de stat		444,0	222,0	144,0	94,0	294,0	1198,0
Costuri acoperite din asistență externă		10000,0	-	-	-	-	10000,0
Costuri neacoperite		500,0	1200,0	-	-	-	1700,0
Obiectivul specific nr. 3 Sporirea acțiunilor de mediatizare bazate pe principiul <i>Problem Oriented Policy</i> în vederea sensibilizării societății civile privind predarea benevolă a armelor din posesie ilegală		10,0	650,0	10,0	650,0	10,0	1330,0
Costuri acoperite din bugetul de stat		30,0	30,0	30,0	30,0	30,0	50,0
Costuri acoperite din asistență externă		-	640,0	-	640,0	-	1280,0
Costuri neacoperite		-	-	-	-	-	-
Obiectivul specific nr. 4 Asigurarea condițiilor optime de depozitare și păstrare a armelor și munițiilor până în 2030		650,0	8460,0	620,0	1120,0	630,0	11480,0
Costuri acoperite din bugetul de stat		650,0	660,0	620,0	620,0	630,0	3180,0
Costuri acoperite din asistență externă		-	5900,0	-	500,0	-	6400,0
Costuri neacoperite		-	1900,0	-	-	-	1900,0
Obiectivul specific nr. 5 Consolidarea cooperării între autoritățile naționale și cele internaționale, în vederea combaterii traficului, fabricării și deținerii ilicite de armament, muniții și substanțe explozive		327,0	292,0	107,0	92,0	95,0	913,0
Costuri acoperite din bugetul de stat		327,0	292,0	107,0	92,0	95,0	913,0
Costuri acoperite din asistență externă		-	-	-	-	-	-
Costuri neacoperite		-	-	-	-	-	-

VII. RISCURI DE IMPLEMENTARE

Fiind un document național de politici publice, implementarea Programului național în domeniul SALW poate întâmpina diverse riscuri, care pot influența mai mult sau mai puțin punerea în practică a acțiunilor planificate. Astfel, riscurile identificate, precum și măsurile de atenuare a acestora sunt expuse în tabelul de mai jos:

RISCURI	MĂSURI DE ATENUARE
Lipsa unui cadru legal armonizat în domeniul circulației SALW. Legislația națională privind circulația SALW nu este pe deplin aliniată cu standardele internaționale (ex. ONU, OSCE, UE).	Revizuirea și actualizarea cadrului legal, cu implicarea experților internaționali, pentru asigurarea compatibilității legislației naționale din domeniu cu prevederile Directivelor și Regulamentelor europene.
Finanțare insuficientă sau incertă. Implementarea Programului național pe domeniul SALW va necesita un buget. Bugetul alocat este insuficient sau depinde de finanțări externe care pot întârzia sau lipsi	Integrarea costurilor-cheie în bugetele instituțiilor relevante și diversificarea surselor de finanțare (inclusiv atragerea de fonduri externe prin parteneriate).
Rezistență din partea unor actori instituționali sau privați. Unele instituții sau agenți economici pot fi reticenți în aplicarea unor măsuri restrictive privind controlul SALW.	Campanii de informare și comunicare, însoțite de consultări transparente pentru explicarea beneficiilor Programului și obținerea sprijinului.
Capacități instituționale și resurse umane limitate. Instituțiile implicate nu dispun de personal suficient sau specializat pentru implementarea măsurilor prevăzute.	Organizarea de programe de instruire și consolidare a capacităților pentru angajații-cheie din instituțiile implicate.

VIII. AUTORITĂȚI/INSTITUȚII RESPONSABILE

Reușita activităților planificate pentru implementarea Programului național SALW depinde de implicarea și abordarea multidisciplinară a instituțiilor care au competențe în domeniul controlului SALW.

Fiind un Program național în domeniul SALW, Comisia națională pentru monitorizarea circulației armelor de calibru mic și a armamentului ușor (Comisia SALW), având atribuția de a asigura coordonarea politicii naționale în domeniul controlului asupra circulației armelor de calibru mic și a armamentului ușor, are un rol primordial în procesul de coordonarea a acțiunilor preconizate în acest document de politici publice.

Totodată, un rol important în acest proces îi revine și Comisiei naționale de control al comerțului cu mărfuri strategice, în vederea asigurării controlului asupra importului, exportului, tranzitului, transportului, transbordării cu mărfuri strategice în Republica Moldova.

Corespunzător, autoritățile responsabile de implementarea acestui program sunt:

Ministerul Afacerilor Interne;

Ministerul Justiției;

Ministerul Apărării;

Ministerul Afacerilor Externe;

Ministerul Finanțelor;

Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării;

Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale;

Ministerul Educației și Cercetării;

Serviciul de Informații și Securitate;

Serviciul Vamal;

Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor;

Agenția Servicii Publice;

Inspectoratul Național de Supraveghere Tehnică.

În procesul de implementare a Programului, autoritățile responsabile vor coopera cu alte autorități ale administrației publice centrale și locale, cu organizațiile neguvernamentale, precum și cu partenerii de dezvoltare.

IX. PROCEDURI DE MONITORIZARE, EVALUARE ȘI RAPORTARE

Implementarea Programului se va realiza în conformitate cu Planul de acțiuni privind implementarea Programului național SALW, în două etape:

etapa I: anii 2026-2027;

etapa a II-a: anii 2028-2030.

Procesul de monitorizare și raportare se va realiza de către Ministerul Afacerilor Interne pe parcursul perioadei de implementare a Programului, în vederea stabilirii gradului de realizare a acțiunilor, gradului de conformitate a acțiunilor întreprinse cu cele planificate, identificarea cauzelor nerealizării în termen a acțiunilor planificate și a modificărilor necesare pentru îmbunătățirea procesului de implementare.

Astfel, ministerele și autoritățile administrative centrale și instituțiile publice, în limitele competențelor atribuite, vor asigura realizarea prezentului Program, raportând anual, până la data de 10 februarie, Ministerului Afacerilor Interne referitor la acțiunile realizate.

Rezultatele implementării vor fi incluse în raportul de progres privind implementarea Programului, care se va elabora anual de Ministerul Afacerilor Interne se va raporta până la data de 25 februarie prin intermediul sistemului informatic de monitorizare, în baza informațiilor prezentate de către autoritățile/instituțiile responsabile de implementare.

În cazul acțiunilor cu mai mulți responsabili de implementare, rolul de coordonator/executor primar al implementării îi revine primei autorități/instituții indicate. Executorul primar va generaliza informațiile executorilor secundari și le va prezenta în termenele stabilite în adresa Direcției politice în domeniul ordinii și securității publice, combaterii criminalității a Ministerului Afacerilor Interne. Rapoartele de progres trebuie să ofere inclusiv date cantitative cu privire la progresul realizării obiectivelor specifice și a indicatorilor de rezultat, precum și a indicatorilor de impact.

Procesul de evaluare va fi realizat în două etape, în anul 2028 și anul 2031.

Astfel, Ministerul Afacerilor Interne va prezenta Cancelariei de Stat rapoartele de evaluare intermediară (până la data de 15 aprilie 2028) și evaluare finală (până la data de 15 aprilie 2031), în conformitate cu cadrul metodologic aprobat de Cancelaria de Stat: Ghidul metodologic pentru evaluarea intermediară și ex-post a politicilor publice și va respecta criteriile de relevanță, efectivitate, eficiență, durabilitate, impact și coerență.

PLANUL
de acțiuni pentru implementarea Programului național privind controlul
armelor de calibru mic și armamentului ușor pentru anii 2026-2030

Nr. crt.	Acțiuni	Indicatori de monitorizare	Costuri de implementare (mii lei) Sursă de finanțare			Termen de realizare	Instituție responsabilă	Instituție coresponsabilă	Parteneri
			Bugetul de stat	Sursă externă	Sursă neacoperită				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Obiectivul specific nr. 1. Consolidarea cadrului normativ național în vederea îmbunătățirii evidenței și controlului circulației armelor, munițiilor și explozivilor de uz civil, inclusiv și din perspectiva preocupărilor ce țin de gen și vârstă, în politicile de control al armelor									
1	Adoptarea proiectului de lege pentru modificarea Legii nr. 130/2012 privind regimul armelor de foc și al munițiilor cu destinație civilă (<i>dispoziții referitoare la Pașaportul european pentru arme de foc, etc.</i>)	Lege adoptată	117.29			Februarie 2026	MAI (DPDOSPCC, IGP)	MJ MA MF MAE MDED ASP SIS	
2	Aprobarea proiectului hotărârii Guvernului pentru modificarea Anexei nr. 45 la Hotărârea Guvernului nr. 293/2014 privind aprobarea Regulamentului cu privire la regimul armelor și al munițiilor cu destinație civilă	Hotărâre de Guvern aprobată	189.08			Decembrie 2026	MAI (DPDOSPCC, IGP)	MA MJ MF ASP SIS	
3	Aprobarea proiectului hotărârii Guvernului pentru alinierea la Directiva de punere în aplicare (UE) 2019/69 a Comisiei din 16 ianuarie 2019 de stabilire a specificațiilor tehnice pentru armele de alarmă și de semnalizare în temeiul Directivei 91/477/CEE a Consiliului privind controlul achiziționării și deținerii de arme	Hotărâre de Guvern aprobată	189.08			Decembrie 2026	MAI (DPDOSPCC, IGP)	MA MDED MF ASP MEC	
4	Aprobarea proiectului hotărârii Guvernului pentru modificarea Hotărârii	Hotărâre de Guvern aprobată	117.29			Martie 2026	MAI	MIDR MDED	

	Guvernului nr. 1324/2016 pentru aprobarea Reglementării tehnice privind cerințele esențiale de securitate ale explozibililor de uz civil, punerea la dispoziție pe piață și controlul explozibililor de uz civil						(DPDOSPCC, IGP)	ASP	
5	Aprobarea proiectului de lege pentru modificarea Legii nr. 67/2024 privind regimul explozivilor de uz civil	Lege adoptată	117.29			Iunie 2027	MAI (DPDOSPCC, IGP)	ASP	
6	Analiza cadrului legal existent (Cod penal, Cod contravențional) în vederea stabilirii și corelării sancțiunilor cu noile modificări la legislația din domeniul controlului circulației armelor și explozivilor de uz civil	Analiză efectuată Raport elaborat	10.0			Decembrie 2028	MJ	MAI MIDR	
7	Analiza cadrului normativ în domeniul gestionării SALW și muniției convenționale (CA) în conformitate cu standardele și orientările internaționale, în vederea actualizării reglementărilor militare referitoare la gestionarea SALW în conformitate cu standardele și orientările internaționale	Analiză efectuată Raport elaborat	10.0			Decembrie 2030	MA	Marele Stat Major (MSt.M)	AMAT OSCE Halo Trust GoldenWest

Obiectivul specific nr. 2. Consolidarea capacităților instituțiilor statului în domeniul controlului și urmăririi armelor, munițiilor și substanțelor explozive

8	Crearea unei extensii a conexiunii „Registrului de stat al armelor” la alte baze de date relevante	Asigurarea interconexiunii „Registrului de stat al armelor” cu „Registrul de stat al unităților administrativ-teritoriale și al adreselor” Asigurarea interconexiunii „Registrului de stat al armelor”	300.00			Februarie 2026	MAI (IGP, STI)	MF (SV) MJ AGE STISC	
---	--	---	--------	--	--	----------------	----------------	-------------------------------	--

		cu Sistemul Informațional „ASYCUDA World” Asigurarea interconexiunii „Registrului de stat al armelor” cu Programul Integrat de Gestionare a Dosarelor (PIGD)							
9	Elaborarea fazei a II-a a Registrului de stat al armelor	Expert identificat Caiet de sarcini elaborat			500.00	Decembrie 2026	MAI (IGP)	AGE STISC	
10	Formarea continuă a angajaților autorităților naționale de aplicare a legii pentru a reacționa eficient la amenințările privind armele de foc, precum și pentru identificarea componentelor camuflate	Minim 5 cursuri organizate Minim 30 angajați instruiți	250,00			Anual	MAI (IGP IGPF)	MF (SV) MA SIS	
11	Revizuirea și actualizarea portofoliului de posturi relevante pentru controlul SALW și al munițiilor în cadrul instituțiilor competente, pentru a asigura acoperirea completă a responsabilităților și funcțiilor-cheie în domeniu.	Raport de evaluare a posturilor, efectuat	50.0			Decembrie 2027	MA	MSt.M	AMAT OSCE Halo Trust GoldenWest Austria România Germania SUA
12	Revizuirea sistemului de educație și de calificare profesională pentru ofițeri, subofițeri, soldați și personal civil în vederea ocupării posturilor în domeniul gestionării SALW și CA, în conformitate	Program de conducere și de formare în domeniul gestionării SALW și CA	100.0			Decembrie 2030	MA	MSt.M	AMAT OSCE Halo Trust GoldenWest Austria Germania

	cu standardele și bunele practici internaționale.	planificat și conceput							SUA
13	Evidența cazurilor investigate cu sprijinul Punctului focal național privind SALW	Număr de cazuri investigate	200,00			Anual	MAI (IGP IGPF)	MF (SV)	
14	Achiziționarea de vehicule specializate pentru transportul securizat al armelor de foc, munițiilor și componentelor esențiale, în conformitate cu standardele UE	Caiet de sarcini elaborat Procedură de achiziție desfășurată Minim 1 unitate de transport achiziționată			1,200.00	Noiembrie 2027	MAI (IGP)		
15	Dotarea autorităților naționale de aplicare a legii pentru a răspunde eficient la amenințările privind armele de foc	85% din necesități acoperite		10,000.00		Septembrie 2027	MAI (IGP, IGPF)	MF (SV)	SEESAC, OSCE
16	Evaluarea utilizării echipamentelor existente pentru detectarea armelor de foc și explozivilor în posturile vamale de la frontiera între Republica Moldova și Ucraina.	Cel puțin 4 posturi vamale evaluate 4 rapoarte de evaluare a gradului de utilizare a echipamentelor de detectare a armelor și explozivilor	28.0			Septembrie 2027	MF (SV)	MAI (IGPF) SIS	
17	Definirea și implementarea etapizată a unui set de măsuri pentru eficientizarea utilizării echipamentelor de control vamal în posturile de frontieră prioritare, conform recomandărilor evaluării.	Set de măsuri elaborate Minim 4 posturi vamale care	50.0			Decembrie 2028	MF (SV)	MAI (IGPF) SIS	

		implementează setul de măsuri							
18	Revizuirea structurilor organizaționale și a unităților dedicate gestionării SALW și CA în lumina operaționalizării strategiei militare 2025-2030	Analiză efectuată Cadrul de organizare și dezvoltare organizațională al MA și al AN corespunzător cerințelor pentru gestionarea durabilă a SALW și CA de-a lungul întregii vieți	100.0			Decembrie 2030	MA	MSt.M	AMAT OSCE Halo Trust GoldenWest
19	Stabilirea unei structuri de guvernanță și coordonare pentru a sprijini punerea în aplicare a planului SALW	Structură de guvernanță și coordonare care să sprijine punerea în aplicare a Planului, creată	100.0			Decembrie 2027	MA	MSt.M	AMAT OSCE Halo Trust GoldenWest
20	Monitorizarea și culegerea informațiilor din mediul online și a platformelor de tip darknet în vederea identificării activităților asociate traficului ilicit de arme de foc, muniții și exploziv.	Număr de sesizări transmise instituțiilor competente Număr de rapoarte analitice elaborate	60.0			Anual	SIS	MAI (IGP, IGPF) PG	
21	Analiza fluxurilor financiare potențial asociate rețelelor implicate în comerțul	Număr de analize				Anual	SPCSB	MAI (IGP) PG	

	illegal de arme și sesizarea instituțiilor competente.	financiare efectuate Număr de sesizări transmise către autoritățile competente	100.0					SIS	
22	Evaluarea vulnerabilităților de securitate din regiunea transnistreană în ceea ce privește depozitarea, circulația și potențialul trafic ilicit de arme, muniții și explozivi.	Număr de rapoarte analitice elaborate	60.0			Anual	SIS	MAI (IGP, IGPF) MF (SV)	
Obiectivul specific nr. 3. Sporirea acțiunilor de mediatizare bazate pe principiul <i>Problem Oriented Policy</i>, pentru sensibilizarea societății civile privind predarea benevolă a armelor din posesie ilegală									
23	Desfășurarea campaniilor de sensibilizare pentru predarea voluntară a armelor de foc, componentelor esențiale, munițiilor și explozivelor, inclusiv și în punctele vamale și aeroport	Minim 2 campanii desfășurate Numărul armelor predate benevol		1.280,00		Decembrie 2030	MAI (IGP)	MA MF (SV)	PNUD, SEESAC
24	Promovarea predării voluntare a armelor deținute ilegal prin participarea periodică la emisiuni TV și radio, în scopul creșterii nivelului de conștientizare și responsabilizare civică	Număr total de apariții la TV/Radio pe tematica respectivă	50.0			Anual	MAI (IGP IGPF)		
25	Monitorizarea activităților de dezactivare a armelor de foc efectuate de armurierii licențiați, conform cadrului legal existent	Numărul de arme dezactivate	50.0			Anual	MAI (IGP)	Armurierii licențiați să efectueze operațiuni de reparare a armelor	

26	Organizarea de sesiuni tematice de informare în instituțiile de învățământ, în scopul creșterii nivelului de conștientizare cu privire la riscurile deținerii și utilizării ilegale a armelor de foc și promovarea unei conduite responsabile și legale privind regimul armelor de foc.	Număr de sesiuni de informare desfășurate în instituții de învățământ Număr total de participanți la sesiuni	50.0			Anual	MAI (IGP)	MEC	
Obiectivul specific nr. 4. Asigurarea condițiilor optime de depozitare și păstrare a armelor și munițiilor până în 2030									
27	Repararea clădirii existente pentru utilizarea în calitate de depozit de SALW în partea de sud a țării	Locație identificată Caiet de sarcini realizat Depozit funcțional		3.000,00		Decembrie 2027	MAI (IGP)		SEESAC
28	Modernizarea laboratorului de tir experimental în conformitate cu standardele UE	Proiect tehnic elaborat Laborator renovat și dotat			1.900,00	Decembrie 2027	MAI (IGP)		
29	Desfășurarea exercițiilor de distrugere a armelor și munițiilor predate benevol, ridicate de poliție sau care sunt în surplus	Număr de exerciții de distrugere a armelor Numărul armelor și munițiilor distruse		500,00		2027 și 2029	MAI (IGP)		UNDP SEESAC
30	Efectuarea misiunilor de deminare și distrugere a munițiilor nesigure și învechite de către geniștii Armatei Naționale	Numărul de misiuni de deminare	3000,0			Anual	MA		

		Numărul de obiecte explozive distruse							
31	Crearea camerelor de păstrare a probelor în minimum 10 inspectorate de poliție	Caiet de sarcini elaborat Camere de păstrare a probelor funcționale		2.400,00		Noiembrie 2027	MAI (IGP)		SEESAC
32	Realizarea de evaluări interne privind respectarea cerințelor generale de securitate și păstrare a armamentului și munițiilor în cadrul unităților militare, precum și la depozitele de SALW și CA, în scopul menținerii unui standard operațional ridicat.	Număr total de evaluări realizate anual Număr de recomandări formulate în urma evaluărilor	50.0			Decembrie 2027	MA	MSt.M	OSCE Halo Trust GoldenWest
33	Elaborarea Planurilor de contingentă pentru situații de urgență care pot avea loc la depozitele de SALW din gestiunea Armatei Naționale	Plan de contingentă elaborat și aprobat	50.0			Decembrie 2030	MA	MSt.M	OSCE Halo Trust GoldenWest
34	Verificarea periodică a respectării condițiilor de depozitare a armelor și munițiilor de către armurierii licențiați, deținătorii de tiruri de tragere și prestatorii de servicii de pază, privind condițiile de siguranță și riscurile asociate sustragerii sau accesului neautorizat la arme și muniții	Numărul de verificări efectuate Numărul cazurilor în care au fost dispuse măsuri de remediere sau recomandări	50.0			Anual	MAI (IGP)	ASP	
35	Consolidarea mecanismului de control a depozitelor de materiale explozive de uz civil, prin evaluări periodice a condițiilor de siguranță, control a accesului, integritate fizică și managementul evidenței, în scopul prevenirii riscurilor de securitate și incidente.	Număr de controale efectuate Număr de prescripții înaintate	40.0			2027-2030	MIDR (INST)	MDED	

Obiectivul specific nr. 5. Consolidarea cooperării între autoritățile naționale și cele internaționale, în vederea combaterii traficului, fabricării și deținerii ilicite de armament, muniții și substanțe explozive

36	Participarea proactivă la acțiunile operaționale din cadrul Planurilor de Acțiune Operaționale EMPACT 2026-2029 privind armele de foc	Participarea la cel puțin 10 acțiuni operaționale EMPACT	60.0			Decembrie 2029	MAI (IGP IGPF)	MF (SV) SIS PG	Europol EMPACT Suport Team
37	Eficientizarea acțiunilor de depistare și stopare a tentativelor de trecere peste frontiera de stat a Republicii Moldova a armelor, munițiilor, substanțelor explozive, toxice, radioactive și a altor obiecte care pot fi folosite pentru săvârșirea infracțiunilor cu caracter terorist	Număr de activități comune desfășurate Număr de cazuri contracarate sau depistate Număr de arme, muniții explozivi depistați	300.0			Anual	MAI (IGP IGPF)	MF (SV) SIS	
38	Organizarea anuală a unor reuniuni comune de coordonare cu agențiile de aplicare a legii din Ucraina în domeniul criminalității organizate (<i>în special cu privire la aspecte legate de traficul ilicit de arme, traficul ilicit de droguri etc.</i>)	Minim 2 reuniuni comune organizate pe an Minim 6 participanți	400,00			Decembrie 2027	MAI (IGP)	MF (SV)	
39	Organizarea reuniunilor anuale a Comisiei naționale SALW, precum și la solicitare	Numărul reuniunilor organizate	50,00			Anual	MAI	Membrii Comisiei SALW: MAE MA MJ MF (SV) MDED SIS	
40	Asigurarea extinderii accesului la baza de date I-ARMS a INTERPOL	Acces nou asigurat în	20,00			Decembrie 2026	MAI (IGP)	AGE	

		minimum 5 puncte							
41	Organizarea a cel puțin 3 reuniuni tematice ale Centrului de sprijin pentru securitatea internă și gestionarea frontierelor în Republica Moldova (HUB de Securitate al UE), dedicate controlului armelor, munițiilor și substanțelor explozive, în scopul consolidării cooperării strategice și operaționale cu partenerii europeni.	3 reuniuni tematice organizate	45.0			2026–2030	MAI (IGP)	MA MF (SV) PG SIS SPCSB ASP	
42	Includerea prevederilor privind cooperarea în domeniul prevenirii și combaterii traficului ilicit de arme, muniții și explozivi în acordurile bilaterale și tratatele internaționale negociate și semnate de Republica Moldova	Număr de acorduri și tratate internaționale încheiate anual care conțin prevederi relevante Număr de inițiative de negocieri lansate anual cu parteneri strategici	50.0			2026-2030	MAI (DCI)	MA MF (SV) SIS SPCSB	

NOTA DE FUNDAMENTARE
la proiectul de hotărâre a Guvernului cu privire la aprobarea Programului
național privind controlul armelor de calibru mic și armamentului ușor
pentru anii 2026-2030 (Programul SALW)

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ
Proiectul de hotărâre a Guvernului cu privire la aprobarea Programului național privind controlul armelor de calibru mic și armamentului ușor pentru anii 2026-2030 este elaborat de către Ministerul Afacerilor Interne.
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ
2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ
Necesitatea aprobării Programului național privind controlul armelor de calibru mic și armamentului ușor pentru anii 2026-2030 (în continuare – <i>Programul SALW</i>) rezidă din acțiunea nr. 151 a Planului Național de Reglementări pentru anul 2025, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 841/2024.
2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative
Circulația armelor de uz civil este reglementată strict de legislația națională, actul de bază fiind Legea nr. 130/2012 privind regimul armelor și al munițiilor cu destinație civilă. Alinierea treptată a legislației Republicii Moldova la prevederile legislației Uniunii Europene în toate domeniile, este un angajament asumat de stat în cadrul Acordului de Asociere între Republica Moldova, pe de o parte, și Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de altă parte, ratificat prin Legea nr. 112/2014. În aceste condiții, în cadrul exercițiilor de screening bilateral cu Comisia Europeană pe marginea Capitolului 24 – Justiție, libere și securitate, Capitolului 1 – Libera circulație a mărfurilor și Capitolului 31 – Politica externă, de securitate și apărare, Republicii Moldova i-a fost recomandat de a adopta un document național de politici publice care să acopere componenta de „arme mici și armament ușor” (SALW) în corespundere cu Strategia Uniunii Europene împotriva armelor de foc ilegale, a armamentului mic și armamentului ușor, precum și a munițiilor pentru acestea. Unul din Obiectivele generale ale Programului de prevenire și combatere a criminalității pentru anii 2022-2025, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 948/2022 îl constituie <i>Revizuirea mecanismului cu privire la accesul la arme din perspectiva restricționării, precum și stabilirea unor proceduri riguroase de monitorizare, marcare și control asupra armelor din circuitul civil.</i> Reieșind din faptul că, Programul menționat supra expiră la sfârșitul anului 2025, Ministerul Afacerilor Interne și-a luat angajamentul de a elabora și promova un nou document de politici publice – Programul național privind controlul armelor de calibru mic și armamentului ușor pentru anii 2026-2030, implementarea căruia se va face prin intermediul Planului de acțiuni care însoțește Programul.
3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Programul național privind controlul armelor de calibru mic și armamentului ușor pentru anii 2026-2030 a fost elaborat în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 386/2020 cu privire la planificarea strategică și cuprinde următoarele capitole:

Introducere

Analiza situației

Obiective

Indicatori de monitorizare

Impactul

Costuri

Riscuri de implementare

Autorități/Instituții responsabile

Proceduri de monitorizare, evaluare și raportare, precum și Planul de acțiuni propriu-zis, prin care se vor implementa acțiunile planificate.

Astfel, în partea descriptivă a Programului SALW, capitolul „Introducere” conține o retrospectivă a cadrului legal existent în ceea ce privește monitorizarea și controlul asupra circulației cu arme mici și armament ușor, făcând tangență și cu alinierea acestuia la Obiectivele de dezvoltare durabilă conform Cadrului național de monitorizare a implementării Agendei de Dezvoltare Durabilă 2030.

În aceeași ordine de idei, se comunică despre faptul că, implementarea Programului SALW va contribui la implementarea Strategiei Naționale de Dezvoltare „Moldova Europeană 2030”, în special a obiectivului strategic 9. *Promovarea unei societăți pașnice și sigure* și a direcției de politici și intervenții prioritare nr. 5.29. *Politici și management de securitate și ordine publică*.

Totodată, partea introductivă conține referințe la principiile care urmează a fi respectate în cadrul implementării Programului SALW, conform referințelor din Hotărârea Guvernului nr. 386/2020 menționată anterior.

Se comunică despre Raportul de țară pentru anul 2024 privind Republica Moldova al Comisiei Europene¹, care însoțește documentul „*Comunicarea din 2024 privind politica de extindere a UE*” (nr. SWD (2024) 698 din 30.10.2024), prin care, Comisia Europeană a recomandat Republicii Moldova ca în anul 2025:

să continue să intensifice și să îmbunătățească schimbul de date prin canalul SIENA și colectarea, analiza și partajarea aferentă a datelor, între servicii, sprijinită prin utilizarea productivă a instrumentelor de schimb de informații;

- să operaționalizeze Punctului central național privind armele și să instituie un sistem de alertă rapidă în domeniul drogurilor;

- să își alinieze în continuare legislația privind armele la acquis-ul UE;

- să își sporească în continuare capacitățile de depistare, prevenire și urmărire penală a formelor grave de criminalitate organizată, cu un accent special pe traficul de persoane, droguri, criminalitatea informatică, spălarea banilor și arme.

¹https://enlargement.ec.europa.eu/document/download/858717b3-f8ef-4514-89fe-54a6aa15ef69_en?filename=Moldova%20Report%202024.pdf

Totodată, Comisia Europeană a constatat că, deși Republica Moldova este parte la Tratatul privind comerțul cu arme, nu dispune de o strategie națională separată pentru armele de calibru mic și armamentul ușor (SALW).

Capitolul „Analiza situației” conține informații cu referire la principalele prevederi ale cadrului legal aferent circulației armelor, precum și, modificările care au fost operate de-a lungul timpului la acesta, în context, Legea nr. 130/2012 privind regimul armelor și al munițiilor cu destinație civilă și Hotărârea Guvernului nr. 293/2014 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la regimul armelor și al munițiilor cu destinație civilă.

De asemenea, capitolul respectiv conține o analiză a situației la momentul actual privind circulația armelor și munițiilor de uz civil, în context, numărul deținătorilor de arme, numărul armelor deținute, tipurile de arme pe care le dețin, numărul infracțiunilor și incidentelor înregistrate cu utilizarea armelor, inclusiv și a celor deținute în mod ilegal, date privind importul în Republica Moldova de armament, piese și accesorii din ultimii 5 ani, încălcările depistate la posesorii legali de arme din uzul civil, precum și informații cu referire la importurile de materiale explozive utilizate în circuitul civil.

Subsidiar, la capitolul menționat se face referire la colaborarea Republicii Moldova cu organismele internaționale, în vederea prevenirii și combaterii criminalității organizate, a traficului ilicit de arme și muniții, precum și pentru consolidarea capacităților instituțiilor statului de a interveni în situații de risc sporit, în ceea ce privește circulația ilicită a armelor de foc.

Astfel, sunt enumerate mai multe proiecte de susținere financiară, de care beneficiază organele de aplicare a normelor de drept, în ceea ce privește consolidarea eforturilor statului în vederea asigurării unui control strict asupra circulației legale a armelor.

De asemenea, capitolul conține o Analiză SWOT a privind circulația armelor de uz civil în Republica Moldova, fiind evidențiate punctele forte, cele slabe, oportunitățile și amenințările la acest capitol.

Programul SALW își propune 5 obiective specifice, care vor contribui la atingerea Obiectivului general din Strategia de dezvoltare a domeniului afacerilor interne pentru anii 2022-2030, care sunt:

Obiectivul specific nr. 1. Consolidarea cadrului normativ național în vederea îmbunătățirii evidenței și controlului circulației armelor, munițiilor și explozivilor, inclusiv și din perspectiva preocupărilor ce țin de gen și vârstă, în politicile de control al armelor;

Obiectivul specific nr. 2. Consolidarea capacităților instituțiilor statului în domeniul controlului și urmăririi armelor, munițiilor și substanțelor explozive;

Obiectivul specific nr. 3. Sporirea acțiunilor de mediatizare bazate pe principiul *Problem Oriented Policy* (*politici orientate pe problemă*), pentru sensibilizarea societății civile privind predarea benevolă a armelor din posesie ilegală;

Obiectivul specific nr. 4. Asigurarea condițiilor optime de depozitare și păstrare a armelor și munițiilor până în 2030;

Obiectivul specific nr. 5. Consolidarea cooperării între autoritățile naționale și cele internaționale, în vederea combaterii traficului, fabricării și deținerii ilicite de armament, muniții și substanțe explozive.

Programul SALW conține și informația cu privire la „Indicatorii de monitorizare”, făcând referință la indicatorii de monitorizare pentru fiecare Obiectiv specific, inclusiv și referințe la valoarea intermediară propusă pentru anul 2028.

În cadrul procesului de elaborare a proiectului documentului de politici publice, se prognozează că Programul SALW ar trebui să producă un impact puternic asupra populației, prin crearea cadrului normativ legal ce ar asigura securitatea cetățenilor de la eventuale amenințări și pericole ce țin de circulația armelor, munițiilor și a explozibilului.

Astfel, Programul SALW va avea un impactul social, economic, de gen, impact asupra securității și ordinii publice, instituțional, psihologic și cultural, care au fost desfășurate în partea descriptivă a documentului de politici publice.

În Capitolul referitor la „Costuri”, se estimează că, implementarea Programul SALW și a Planului de acțiuni care îl însoțește, va avea un impact financiar de circa 27.371.000 lei, dintre care 6.091.000 lei - cheltuieli din bugetul de stat, 17.680.000 lei - sunt acoperiți din suportul partenerilor externi, iar 3.600.000 lei reprezintă costuri neacoperite.

Totodată, instituțiile implicate în activitățile planificate vor continua discuțiile cu partenerii de dezvoltare ai Republicii Moldova, care sunt implicați plenar în acordarea suportului necesar consolidării eforturilor statului în controlul cu SALW, în special UNDP, UNODA, OSCE, CEPOL, SEESAC, FRONTEx, AMAT, Golden West și alți parteneri, în vederea identificării și oferirii surselor de asistență financiară externă, care să acopere desfășurarea acțiunilor planificate care nu au prevăzut suport bugetar.

Partea descriptivă a Programului SALW conține o evaluare a riscurilor de implementare a acestuia, totodată, fiind identificate unele măsuri de atenuare a acestor riscuri, în vederea asigurării implementării cu succes a activităților planificate.

Făcând referire la autoritățile responsabile de implementarea Programului SALW, acestea au fost identificate ca fiind următoarele: Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Justiției, Ministerul Apărării, Ministerul Afacerilor Externe, Ministerul Finanțelor, Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, Ministerul Educației și Cercetării, Serviciul de Informații și Securitate, Serviciul Vamal, Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor, Agenția Servicii Publice, Inspectoratul Național de Supraveghere Tehnică.

Ultimul Capitol al părții descriptive conține mențiuni referitor la modalitățile de monitorizare, evaluare și raportare a activităților planificate, făcându-se referire la prezentarea rapoartelor de evaluare intermediară de către Ministerul Afacerilor Interne (până la data de 15 aprilie 2028) și evaluare finală (până la data de 15 aprilie 2031), în adresa Guvernului, în conformitate cu cadrul metodologic aprobat de Cancelaria de Stat: Ghidul metodologic pentru evaluarea intermediară și ex-post a politicilor publice,

cu respectarea criteriilor de relevanță, efectivitate, eficiență, durabilitate, impact și coerență.

După cum s-a menționat mai sus, Programul SALW are stabilite 5 obiective specifice, atingerea acestora fiind planificată prin 42 acțiuni distincte, care vor presupune implicarea plenară a tuturor actorilor cu competențe în domeniul de referință, care au fost menționați la capitolul „Autorități/Instituții responsabile”.

Totodată, Planul de acțiuni pentru implementarea Programului SALW, are stabiliți indicatori de monitorizare, costuri de implementare, termenele de realizare, instituțiile responsabile, precum și partenerii de dezvoltare care acordă suport instituțiilor statului pe acest palier.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

Nu este aplicabil

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Nu este aplicabil.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Se estimează că, implementarea Programul SALW și a Planului de acțiuni care îl însoțește, va avea un impact financiar de circa 27.371.000 lei, dintre care 6.091.000 lei - cheltuieli din bugetul de stat, 17.680.000 lei - sunt acoperiți din suportul partenerilor externi, iar 3.600.000 lei reprezintă costuri neacoperite.

Pe cale de consecință, instituțiile implicate în activitățile planificate vor continua discuțiile cu partenerii de dezvoltare ai Republicii Moldova, în vederea identificării și acordării suportului necesar, inclusiv și financiar, care să acopere acțiunile planificate care nu au prevăzut suport bugetar, întru consolidarea eforturilor statului în domeniul controlului asupra circulației armelor mici și armamentului ușor, în special UNDP, UNODA, OSCE, CEPOL, SEESAC, FRONTEX, AMAT, Golden West și alți parteneri.

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Nu este aplicabil.

4.4. Impactul social

4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal

4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen

Nu este aplicabil

4.5. Impactul asupra mediului

Nu este aplicabil

4.6. Alte impacturi și informații relevante

Nu este aplicabil.

5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE

5.1. Măsurile normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională

Nu este aplicabil.

5.2. Măsurile normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE
Nu este aplicabil.
6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ
La 30.04.2025, în adresa instituțiilor care fac parte din cadrul Comisiei naționale pentru monitorizarea circulației armelor de calibru mic și a armamentului ușor, a fost remis un demers cu privire la desemnarea personalului pentru a participa în cadrul Grupului de lucru pe marginea elaborării Programului SALW. Astfel, în perioada 06-07 mai 2025, Ministerul Afacerilor Interne, cu suportul Biroului de control pentru Europa de Sud-Est asupra armelor de calibru mic și a armamentului ușor (SEESAC), a organizat un atelier de lucru, în cadrul căruia au participat reprezentanții desemnați ai mai multor instituții cu competențe în controlul circulației armelor mici și armamentului ușor, și anume ai Ministerului Afacerilor Interne și instituțiilor subordonate, Ministerului Apărării, Ministerului Justiției, Ministerului Finanțelor (Serviciului Vamal), Serviciului de Informații și Securitate și experți din cadrul (SEESAC), la care s-a discutat pe marginea situației actuale la capitolul circulației armelor mici și armamentului ușor, inclusiv și a munițiilor pentru acestea, riscurile emergente, soluții identificate pentru atenuarea acestora, necesitatea consolidării eforturilor tuturor instituțiilor statului cu competențe în domeniul de referință, în vederea creării unui cadru normativ coerent, care să contribuie la asigurarea unui climat de siguranță pentru întreaga populație a Republicii Moldova. Constatările și propunerile înaintate în cadrul atelierului de lucru se regăsesc în partea descriptivă a documentului de politici publice. Corespunzător, proiectul Programului și planul de acțiuni a fost elaborat participativ și coordonat preventiv cu părțile interesate. Totodată, în scopul respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, la 03.04.2025 pe pagina web oficială a Ministerului Afacerilor Interne (www.mai.gov.md), directoriul „Transparență”, secțiunea „Consultări publice” și pe platforma guvernamentală www.particip.gov.md, a fost publicat anunțul privind inițierea elaborării Programului SALW (https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/14245), iar la 17.04.2025 a fost publicat Conceptul Programului național privind controlul armelor de calibru mic și armamentului ușor pentru anii 2026-2030 (https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/14327).
7. Concluziile expertizelor
Nu este aplicabil.
8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent
Actul normativ se încadrează în cadrul normativ existent.
9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ
Aprobarea prezentului proiect va genera modificarea următoarelor acte normative: Legea nr. 130/2012 privind regimul armelor de foc și al munițiilor cu destinație civilă;

Legea nr. 67/2024 privind regimul explozivilor de uz civil;

Hotărârea Guvernului nr. 293/2014 privind aprobarea Regulamentului cu privire la regimul armelor și al munițiilor cu destinație civilă;

Hotărârii Guvernului nr. 1324/2016 pentru aprobarea Reglementării tehnice privind cerințele esențiale de securitate ale explozibililor de uz civil, punerea la dispoziție pe piață și controlul explozibililor de uz civil.

Urmare a executării acțiunii nr. 6 din proiectul Planului de acțiuni care însoțește Programul SALW (*Analiza cadrului legal existent (Cod penal, Cod contravențional) în vederea stabilirii și corelării sancțiunilor cu noile modificări la legislația din domeniul controlului circulației armelor și explozivilor de uz civil*), se va analiza necesitatea modificărilor la Codul Penal și Codul Contravențional în domeniul de referință.

Secretar de stat

Alexandru BEJAN

SINTEZA

obiecțiilor și propunerilor urmare a evaluării calității și conformității proiectului Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Programului național privind controlul armelor de calibru mic și armamentului ușor pentru anii 2026-2030 (Programul SALW)

Participantul la avizare, consultare publică, expertizare	Nr. crt.	Conținutul obiecției, propunerii, recomandării, concluziei	Argumentarea autorului proiectului
Avizare și consultare publică			
Ministerul Finanțelor <i>(aviz nr. 05-17/128 din 16.06.2025)</i>	1	Cu privire la proiectul de hotărâre de Guvern, se propune excluderea din lista contrasemnatarilor ministrul finanțelor, întrucât, potrivit art. 36 alin.2 din Legea nr.136/2017 cu privire la Guvern, hotărârile se contrasemnează de miniștrii care au obligația punerii în aplicare a acestora și/sau care sunt responsabili de domeniile de activitate care intră parțial sau integral în obiectul de reglementare al actului contrasemnat.	Se acceptă
	2	La compartimentul VI „Costuri” din Program, textul „se va efectua din contul mijloacelor financiare aprobate în bugetul public național” se propune a fi reformulat în sintagma „se va efectua din contul și limitele alocațiilor aprobate în bugetele autorităților implicate”	Se acceptă
	3	Se propune examinarea și completarea proiectului la capitolul „Planul de acțiuni” cu prevederi referitoare la „Domeniile de intervenție și măsuri cheie”, conform propunerilor din anexă.	Se acceptă parțial. Propunerile înaintate au fost parțial preluate și incluse în proiectul Planului de acțiuni
	4	La punctele 9, 11, 12 și 24 din Planul de acțiuni, este imperativ să se identifice resursele necesare acoperirii costurilor de implementare a acțiunilor or, în caz contrar, riscul asumării unor angajamente neacoperite financiar este unul eminent.	Se acceptă. Instituțiile implicate în implementarea activităților planificate vor continua discuțiile cu partenerii de dezvoltare ai Republicii Moldova, care sunt implicați plenar în acordarea suportului necesar consolidării eforturilor statului în controlul cu SALW, în special UNDP, UNODA, OSCE, CEPOL, SEESAC, FRONTEX, AMAT, Golden West și alți parteneri, în vederea identificării și oferirii surselor de asistență financiară externă, care

			să acopere desfășurarea acțiunilor planificate care nu au prevăzut suport bugetar.
Ministerul Mediului (aviz nr. 04-07/1674 din 16.06.2025)		În conformitate cu prevederile art. 3 alin. (1) lit. a) al Legii nr. 11/2017 privind evaluarea strategică de mediu, procedura de evaluare strategică de mediu se efectuează pentru documentele de politici și planificare care pot avea efecte semnificative asupra mediului, inclusiv asupra sănătății populației. Obiectul unei evaluări strategice de mediu obligatorii sunt documentele de politici și planificare elaborate în domeniile: agricultură, silvicultură, piscicultură, energetică, industrie, transporturi, gestionarea deșeurilor, gestionarea resurselor acvatice, comunicații electronice, turism, ș.a., care stabilesc cadrul pentru aprobarea de dezvoltare a activităților planificate prevăzute în anexele nr. 1 și nr. 2 la Legea nr. 86/2014 privind evaluarea impactului asupra mediului. Programul examinat sus-menționat nu stabilește cadrul pentru aprobarea de dezvoltare a activităților planificate prevăzute în anexele nr. 1 și nr. 2 la Legea nr. 86/2014 privind evaluarea impactului asupra mediului, dar stabilește cadrul pentru punerea în aplicare a activităților planificate (planul de acțiuni, punctul nr. 23. Construirea depozitului de SALW în partea de sud a țării; punctul nr. 24. Modernizarea laboratorului de tir experimental în conformitate cu standardele UE) pentru care este necesar actul permisiv (certificat de urbanism, autorizație de construire ș.a.) emis în conformitate cu Legea nr. 160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător. Astfel, în conformitate cu art. 5 al Legii nr. 11/2017 privind evaluarea strategică de mediu, <i>Programul național privind controlul armelor de calibru mic și armamentul ușor pentru anii 2026-2030</i> necesită a fi supus evaluării prealabile pe baza criteriilor specificate în anexa nr. 1, pentru a stabili dacă acestea pot avea efecte semnificative asupra mediului, inclusiv asupra sănătății populației pentru determinarea necesității de efectuare a evaluării strategice de mediu.	S-a luat act. Se precizează faptul că, acțiunea nr. 23 „Construirea depozitului de SALW în partea de sud a țării” din Planul de acțiuni, a fost renumerotată și reformulată în „27. Repararea clădirii existente pentru utilizarea în calitate de depozit de SALW în partea de sud a țării”, iar acțiunea nr. 24 „Modernizarea laboratorului de tir experimental în conformitate cu standardele UE” a fost renumerotată în acțiunea nr. 28. Astfel, nu va avea loc nici o construcție a vreunei clădiri noi pentru depozitul SALW sau pentru Laboratorul de tir experimental. Depozitul SALW în partea de sud a țării urmează a fi amplasat într-o clădire existentă, gestionată de Inspectoratul de Poliție Cahul al Inspectoratului General al Poliției, care urmează a fi reparată în acest sens. Modernizarea laboratorului de tir experimental va presupune lucrări de reparație, în vederea asigurării acestuia cu sistem antiincendiar modern, asigurarea cu podea, pereți interiori și tavan cu sisteme antiricoșeu. În context, emiterea a careva acte permissive prevăzute de Legea nr. 160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător nu va fi necesară.

	al conformității cadrului legal, în scopul asigurării coerenței și consecvenței documentului planificat.	
	3. Obiectivele specifice ale Programului trebuie să conțină rezultate concrete, respectiv acestea urmează a fi formulate conform prevederilor pct. 18.4 din Regulament, cu respectarea principiului SMART (simplu, măsurabil, acceptabil, relevant și încadrat în timp). Fiecare obiectiv urmează să conțină obligatoriu următoarele elemente: indicatorul prin care va fi măsurat, valoarea și anul de referință, valoarea și anul țintă.	S-a luat act. Datorită naturii și complexității Programului SALW, considerăm că aplicarea rigidă a criteriilor SMART la stabilirea Obiectivelor specifice nu este pe deplin adecvată. Obiectivele specifice ale Programului au fost formulate într-o manieră care să reflecte complexitatea, natura strategică și orientarea pe termen lung a intervențiilor planificate. Deși criteriile SMART sunt aplicate acolo unde este posibil și relevant, o parte dintre obiective sunt formulate într-un mod mai flexibil, pentru a permite adaptarea continuă la provocările de securitate emergente și pentru a reflecta bunele practici internaționale în domeniul SALW.
	4. Cu referire la tabelul privind <i>Indicatorii de monitorizare ai Programului</i>, menționăm că acesta urmează a fi completat cu două compartimente suplimentare, care vor include, pentru fiecare indicator în parte, valorile țintă intermediare (anul 2028), precum și informațiile referitoare la sursa de date sau autoritatea competentă responsabilă de colectarea și prezentarea acestora. Deopotrivă, subliniem că anul 2025 nu poate fi utilizat ca an de referință, deoarece acesta trebuie să corespundă celui mai recent an pentru care există date disponibile. De asemenea, pentru fiecare indicator se va analiza posibilitatea dezagregării acestora, conform criteriilor de gen, vârstă, mediu de reședință, statut socioeconomic, etnie, statut migrațional, etc.	Se acceptă. Tabelul privind „Indicatorii de monitorizare” a fost completat conform recomandărilor.
	5. Pentru a asigura o mai bună claritate și interpretare a datelor incluse în tabelul din Capitolul VI „Costuri”, se propune completarea acestuia cu secțiuni distincte, în care costurile aferente fiecărui obiectiv specific să fie defalcate în: costuri acoperite	Se acceptă. În proiect, la capitolul VI „Costuri” este utilizat tabelul conform structurii recomandate de Cancelaria de Stat

	<i>armamentul ușor (SALW) pentru perioada 2025–2027”, urmează a fi excluse, întrucât nu constituie intervenții individuale, ci un ansamblu agregat de măsuri și acțiuni. În acest context, pentru a asigura un proces de planificare eficient, orientat spre rezultate și impact, se recomandă identificarea și preluarea, din conținutul Foii de parcurs, a acelor acțiuni care au o valoare adăugată ridicată (caracterizate prin unicitate, inovație și potențial de reformă) și includerea acestora, în mod distinct, în planul de acțiuni al Programului. Această abordare va contribui direct la operaționalizarea și consolidarea funcțională a Punctului focal național SALW.</i> Pentru o claritate sporită și o identificare facilă a autorităților implicate, se recomandă includerea în Planul de acțiuni al Programului a unei liste cu abrevierile oficiale ale instituțiilor desemnate ca responsabile și coresponsabile pentru implementarea măsurilor prevăzute.	Acțiunile în cauză au fost excluse din proiect
	10. Până la prezentarea proiectului Programului Cancelariei de Stat spre înregistrare și examinare în cadrul ședinței secretarilor generali ai ministerelor, în conformitate cu prevederile Regulamentului Guvernului aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 610/2018, Ministerul Afacerilor Interne va definitiva proiectul și va asigura consultarea acestuia cu autoritățile responsabile implicate în implementarea documentului de politici publice.	S-a luat act.
	11. Copia raportului de evaluare a calității și conformității proiectului Programului se remite spre notificare Ministerului Finanțelor, și spre informare Ministerul Justiției, Ministerul Apărării, Ministerul Afacerilor Externe, Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, Ministerul Educației și Cercetării, Serviciul de Informații și Securitate, Serviciul Vamal, Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor, Agenția Servicii Publice, Inspectoratul Național de Supraveghere Tehnică.	S-a luat act.

Secretar de stat

Alexandru BEJAN

Nr. 38/2138 din 18 iunie 2025

Cancelaria de Stat

CERERE
privind înregistrarea de către Cancelaria de Stat
a proiectelor de acte ale Guvernului

Nr. crt.	Criterii de înregistrare	Nota autorului
1.	Categoria și denumirea proiectului	Proiectul hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Programului național privind controlul armelor de calibru mic și armamentului ușor pentru anii 2026 - 2030.
2.	Autoritatea care a elaborat proiectul	Ministerul Afacerilor Interne.
3.	Justificarea depunerii cererii	Proiectul menționat a fost elaborat în scopul realizării angajamentului asumat prin Programul național de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană pentru anii 2025-2029, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 306/2025, Cluster 1, pct. 24.1.7 - Traficul armelor de foc, inclusiv controlul armelor de foc, componentelor esențiale și muniției.
4	Referința la documentul de planificare care prevede elaborarea proiectului (<i>PNA, PND, PNR, alte documente de planificare sectoriale</i>)	Inițierea acestui proiect de act normativ rezidă din acțiunea nr. 151 a Planului Național de Reglementări pentru anul 2025, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 841/2024.
5.	Lista autorităților și instituțiilor a căror avizare este necesară	1. Cancelaria de Stat; 2. Ministerul Finanțelor (inclusiv Serviciul Vamal); 3. Ministerul Afacerilor Externe; 4. Ministerul Apărării; 5. Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării;

		6. Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale; 7. Ministerul Educației și Cercetării; 8. Serviciul de Informații și Securitate; 9. Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor; 10. Agenția Servicii Publice.
6.	Termenul-limită pentru depunerea avizelor/expertizelor	5 zile.
7.	Persoana responsabilă de promovarea proiectului	Sergiu Sofronii, ofițer principal Direcția politici în domeniul ordinii și securității publice, combaterii criminalității. tel: 0 22 255-534, 060704020 e-mail: sergiu.sofronii@mai.gov.md
8.	Anexe:	1. Proiectul actului normativ; 2. Anexa la proiect; 3. Nota de fundamentare la proiect; 4. Sinteza propunerilor.
9.	Data și ora depunerii cererii	
10.	Semnătura	Secretar de stat Alexandru BEJAN